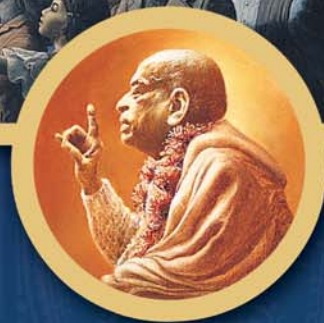

Isten a világosság. A tudatlanság sötétség. Ahol Isten jelen van, ott nem lehet tudatlanság.

A Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közösségének magazinja 13. szám

E számunk témája:

Vallás

a tartalomból

Ki szereti Istent?

Az ezotériától a vallásig

Vallás és/vagy tudomány

Szent háború?

A természet IQ-ja

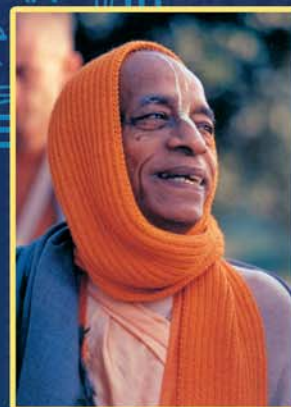
Śrī Śrī Rādhā-Śyāmasundara

Krisna-völgy templomának oltárán

Ő Isteni Kegyelme
A. C. Bhaktivedanta
Swami Prabhupāda

A Krisna-tudat Nemzetközi
Szervezetének alapító
ācāryája

Ő Isteni Kegyelme A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda (1896–1977) a *gauḍīya vaiṣṇavizmus* ősi vallási hagyományát ismertette meg a nyugati világgal, Krisna-tudat néven. 1966-ban alapította meg a Krisna-tudat Nemzetközi Szervezetét. Vezetésével a szervezet tíz év alatt *āśramákkal*, iskolákkal és gazdálkodó közösségekkel rendelkező, világméretű misszióvá vált. Írásai a védikus filozófia, vallás, irodalom és kultúra igazi könyvtárát alkotják.

1%

FORDÍTSA LELKI CÉLOKRA

ADÓJA 1%-ÁT!

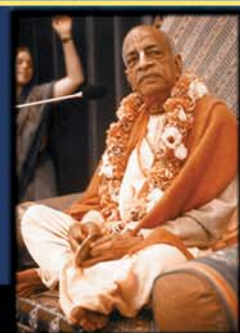
A magyar állampolgárok minden év elején lehetőséget kapnak arra, hogy adójuk kétszer 1%-ával valamely egyház illetve társadalmi szervezet javára rendelkezzenek.

Kérjük, amennyiben egyetért törekvéseinkkel, adója 1%-ának felajánlásával támogassa Ön is a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közösségének hitéletét és karitatív munkáját.

Köszönjük mindazok segítségét, akik a korábbi években Közösségünk javára rendelkeztek.

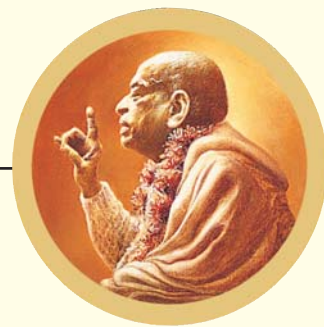
Kérjük, ne feledkezzen el az alapítványok számára felajánlható második 1%-ról sem! A Védikus Kultúráért Alapítvány adószáma: 18018318-1-14

Köszönjük támogatását!

Technikai számunk:

0389

A ma embere sokféle váláshoz és sokféle szentíráshoz fordulhat útkeresése során. Felmerül a kérdés, hogy mi a hasonlóság, illetve mi a különbség az egyes vallások között? Miért van szükség ennyiféle útra, és ha már ennyi van, melyiket válasszuk?

Amikor a vallásról halunk, általában hitet, hitvilágot értünk alatta. Az ember hite, vallási hovatartozása azonban megváltozhat. A Védák, India bölcselati könyvei, a vallást nem hitként, hanem egy komplexebb fogalomként értelmezik. E fogalom alapvető jellemzői nem csak egy-egy vallási felekezetre vonatkoznak, hanem minden hitteles vallásban megtalálhatóak.

Ezt a témát járjuk körbe lapunk jelenlegi számában.

Olvashat még az ezoterikus tanokról, a templomok szükségességéről, néhány különös magyar kifejezés eredetéről, az amerikai terrortámadásról. A magazin oldalain egy interjút is találhat az ideális, lelki társadalomról.

Remélem, cikkeink izgalmas és érdekfeszítő időtöltést jelentenek majd Önnek. Kellemes olvasást!

Manorāma dāsa

Manorāma dāsa

Bölcsélet

Ki szereti Istent?	4
A négy szabály	6
Miért pont Kṛṣṇa?	8
Ki miért toleráns?	10

Tudás-formák

Az ezotériától a vallásig	12
Emberi törvények – isteni törvények	13
Játékos nyelvtörténet	14
Vallás és/vagy tudomány	16
A természet IQ-ja	17

Társadalmak

Szükség van-e templomokra?	18
Szent háború?	24
Lépések egy lelki társadalom felé	26

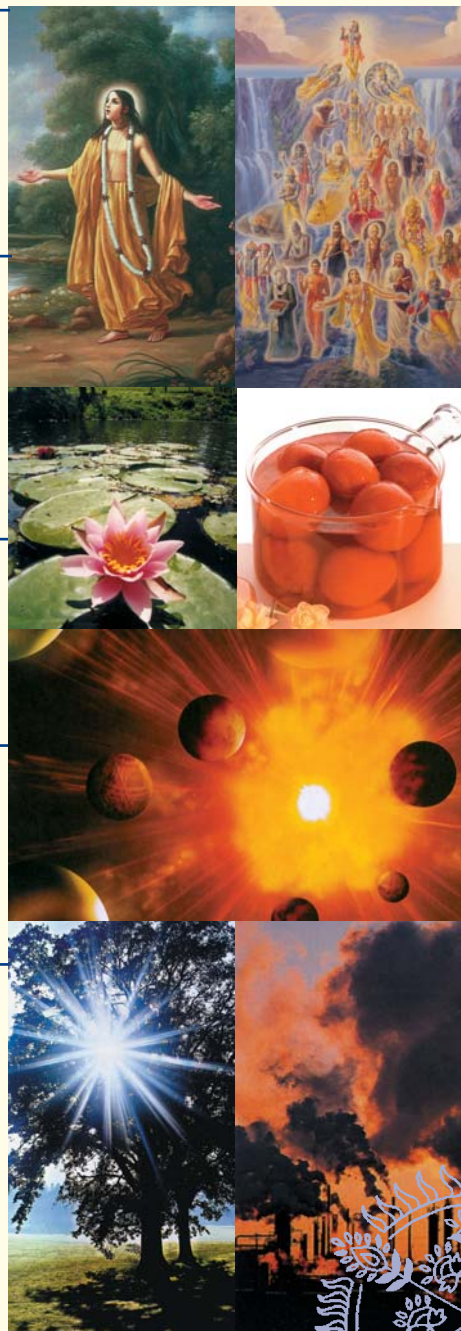
Kultúra

Az ételosztás ars poeticája	29
Levél Govardhanából	30
Egy kiállítás tárgyai	34

Élet-stílus

Látogatás Krisna-völgyben	32
Az édességek hazája	35
Esendő katonák	36
Betekert szeretet	37
Ki volt Szargal Szing?	38

© 2001 Vissza Istenhez Magazin
Minden jog fenntartva.
ISSN 1587-4362

A LAP MUNKATÁRSAI:

Felelős szerkesztő: Manorāma dāsa, **Főmunkatárs:** Hemāṅgī devī dāśī, **Rovatvezetők:** Hemāṅgī devī dāśī, Īśvara Kṛṣṇa dāsa, Līlāvatāra dāsa, Rādhānātha dāsa, Śyāmā devī dāśī, **Olvasószerkesztő:** Tóth Gábor, **Művészeti tanácsadó:** Magyar Zsuzsanna, **Nyomdai előkészítés:** Sundara-rūpa dāsa
KIADJA: a Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közössége,
8699 Somogyvámos, Fő u. 38. Tel.: (85) 340-130, (30) 228-4400, e-mail: vim@pamho.net

A SZANSZKRIT SZAVAK KIEJTÉSE:

A szavakat meghatározott rendszer szerint írjuk át latin betűs formába, mely lehetővé teszi az olvasó számára a szavak helyes kiejtését. **ā** - mint az **á** az akác szóban (kétszer olyan hosszú, mint a rövid a); **e** - mint az **é** az élet szóban; **ī** - mint az **í** az így szóban; **ṛ** - mint a **ri** a karika szóban; **c** - mint a **cs** a cserép szóban; **ch**, **jh**, **dh** - mint a **cs** és a **h** együtt, a **dzs** és a **h** együtt valamint a **d** és a **h** együtt. Tehát a Kṛṣṇa szót Kríśnának, a Caitanya szót pedig Csaitanyjának ejtjük.

A következő beszélgetés
1971. augusztus 14-én,
Londonban hangzott el.

Rölcselet

B Ö L C S E L E T

KI SZERETI ISTENT?

Ki szereti Istent?

Vendég: És ezt honnan lehet tudni?

Śrīla Prabhupāda: Nézd meg, hogy az illető Istent szereti-e vagy a kutyáját. Ennyi az egész. Caitanya Mahāprabhu ezzel kapcsolatban a következőket mondja:

*yugāyitām nimeṣeṇa
cakṣuṣā prāvṛṣāyitām
śūnyāyitām jagat sarvaṁ
govinda-vīraheṇa me*

Yugāyitām nimeṣeṇa, azaz: „minden pillanatot tizenkét évnél tünik”. *Cakṣuṣā prāvṛṣāyitām*: „hull a könnyem, mint a zápor”. A *śūnyāyitām jagat sarvaṁ* szavak jelentése: „ő, mindent üresnek talállok”, a *govinda-vīraheṇa me* pedig azt jelenti: „Isten nélkül.” Így érez egy ideális hívő.

Vagy vegyük az istenszeretet egy másik ismervét: *bhaktiḥ pareśānubhavo vīraktiḥ anyatra ca*. Ha valaki megtanulta szeretni Istent, akkor magától értető módon elveszíti a ragaszkodását az anyagi élvezet iránt. Az istenszeretet és az anyagi világ szeretete nem fér össze egymással. Jézus Krisztus sohasem tanácsolta azt, hogy törekedjünk anyagi gyarapodásra vagy ipari fejlődésre. Ő mindent feláldozott Istenért. Ez a bizonyíték arra, hogy szerette Istent. Az Úr Jézus Krisztust sokszor bírálták. Azt is megparancsolták neki, hogy hagyja abba a prédikálást. De Ő nem hagyta abba. Ez az igazi istenszeretet. Ő mindent feláldozott.

A lényeg

az, hogy az Úr Jézus Krisztus követői bizonyára szintén ezen az állásponton vannak. Tehát ez alapján lehet eldönteni. Mi azt mondjuk, hogy az ember bármelyik vallás útját követheti. Mind-egy, hogy melyikét. Csak az a fontos, hogy tanulja meg szeretni Istent. Ez a mi propagandánk.

Ha valaki komolyan eltökéli, hogy szeretni akarja Istent, akkor nem számít, hogy milyen módon fogja újraéleszteni magában ezt a szunnyadó szeretetet. Ha az ember jó matematikus akar lenni, nem számít, hogy melyik kiváló egyetemen szerez diplomát. A diákok közül sokan például külföldre mennek tanulni.

Śrīla Prabhupāda: Mi az Isten-tudatot prédikáljuk. Isten, Ő Isten. Nem keresztény, nem hindu, nem mohamedán. Mozgalmunk az istenszeretetet prédikálja. Vagyis nem számít, milyen vallást gyakorol valaki, csak az a lényeg, hogy van-e szeretete Isten iránt.

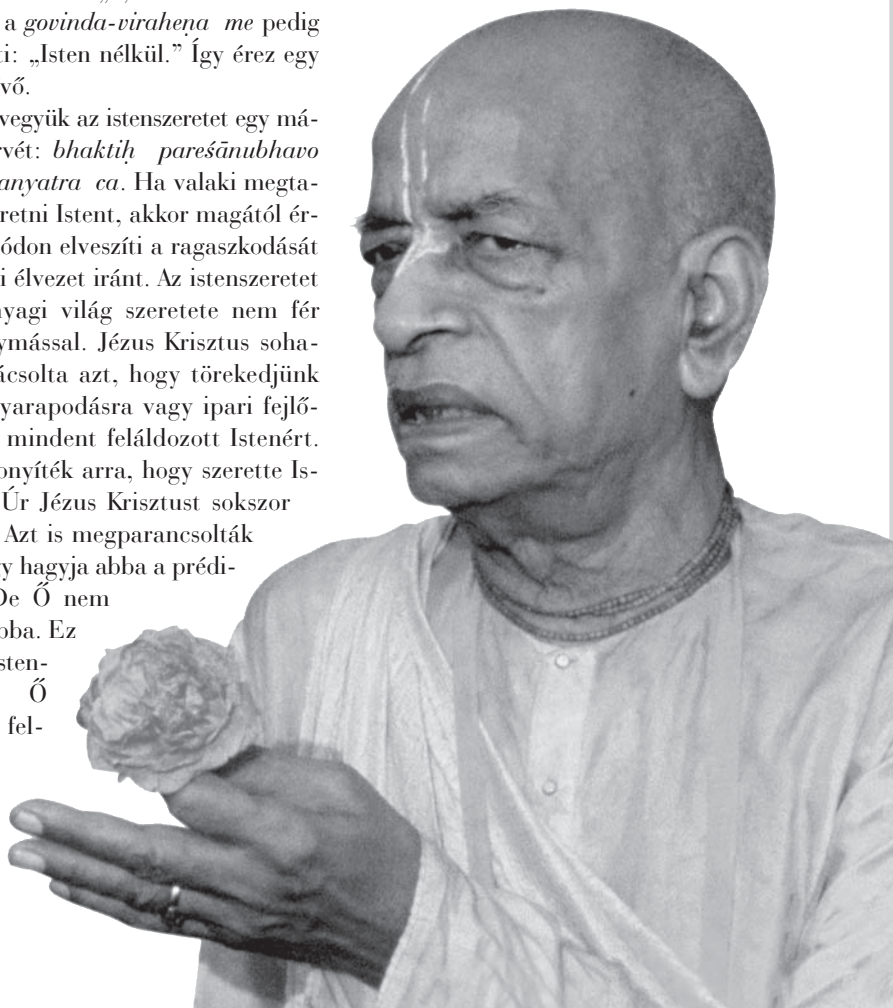
A *bhāgavata-dharma* meghatározása a következő: *sa vai puṁsām paro dharmo yato bhaktiḥ adhokṣaje*. Első osztályú vallás az, melynek követői istenszeretővé válnak. Nem az a fontos, hogy ki milyen vallást követ, hanem hogy megtanulta-e szeretni Istent.

Vendég: Tehát ti nem próbáltok meg más vallású embereket áttéríteni?

Śrīla Prabhupāda: Nem. Azt tanítjuk, hogyan kell szeretni Istent. Ez minden.

Vendég: De hát mi is ugyanezt tesszük.

Śrīla Prabhupāda: Igen, de meg kell néznünk, hogy valaki Istent tanulta-e meg szeretni, vagy a kutyáját [angol szójáték: a *God*, Isten, visszafelé *dog*, kutya – a *szerk*.]. Ha azt látjuk, hogy valaki csak a kutyáját tanulta meg szeretni, abból tudhatjuk, hogy az egy haszontalan vallás.

Tehát ha valaki szilárdan elhatározza, hogy megtanulja szeretni Istent, akkor nem számít, milyen módon sajátítja el ezt a művészetet. Nem jelenthetjük ki, hogy „ő, ezt a művészetet csak ezen az egyetemen tudom megtanulni”. Nem, bármelyik egyetemen meg lehet tanulni. Mindegy, melyiken.

A mi elvünk tehát az, hogy megtanítsuk az embereknek, hogyan kell szeretni Istent. Azok jönnek hozzánk, akik Istent keresik. Nem számít, hogy Amerikában, Oroszországban, Afrikában vagy Kanadában élnek-e. Jönnek, és kész.

A módszer pedig egyszerű. Énekelj Istent, Isten szent nevét. Ha már ismered Istent valamelyik nevét, akkor énekelj azt. Mi ezt prédikáljuk. Nem állítjuk, hogy feltétlenül „Krisnát” kell énekelned. Ha Istennek bármelyik nevét tudod, akkor énekelj azt. Ha pedig Istent egyik nevét sem ismered, akkor énekelj azt, am-

lyiket mi is szoktuk, vagyis azt, hogy „Krisna”.

Az Úr Caitanya elmagyarázza, hogy Istennek vannak nevei, és minden nevében valamennyi energiája teljes mértékben jelen van. Azt is elmondja, hogy Isten szent neveinek éneklése nincs nehéz és szigorú szabályokhoz kötve. Bárki, bárhol, bármikor, bármilyen körülmények között énekelheti vagy ismételtetheti őket.

Az Úr Caitanya egyik versében így ír: „Uram, Te kegyesen lehetővé teszed, hogy pusztán szent neved éneklése által élvezhessem társaságodat. Én azonban olyan szerencsétlen vagyok, hogy még ennek ellenére sem vonzódom hozzá.”

Mi arra oktattuk a tanítványainkat, hogy énekeljék Istent, Isten szent neveit. Mindig maguknál hordják az imaláncukat, és amikor csak tudják, a Hare Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare, Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma,

Hare Hare *mantrát* éneklék. Mit veszíthetnek ezzel? Még az idejük sem megy kárba, mert amíg az utcán sétálnak, addig is énekelnek. Most például itt ülök, és veled beszélgetek, de ha majd befejeztük a beszélgetést, megint a Hare Kṛṣṇát fogom énekelni.

Arra kérjük az embereket, hogy énekeljék Istent, Isten szent neveit, de sajnos ők nem hajlandók erre. Ez nagyon szomorú, hiszen az éneklés olyan egyszerű dolog. Nem kell hozzá templomba menni, de még a pokolba, vagy a mennyországba sem – Isten szent nevét bármilyen körülmények között lehet ismételni. De az emberek olyan szerencsétlenek, hogy ennek ellenére sem fogadják el ezt az egyszerű igazságot. Pedig nem kerül semmibe, és veszíteni sem lehet rajta semmit. S ha ráadásul még a hasznunkra is válik, miért ne próbálnánk ki?

Könyvajánló

Megrendelhető: Lál Kiadó, 8699 Somogyvámos, Fő u. 38.

Telefon: (85) 340-130, (30) 228-4400, e-mail: lal@pamho.net

Pratibha Ray

Áldozatra születtem

Egy királynő naplója

Draupadi, a világirodalom legnagyobb terjedelmű alkotásának, az ősi indiai eposznak, a Mahābhāratának a hősnője. A páratlanul szép, művelt és intelligens hercegisasszony a legenda szerint nem anyaméhből, hanem az áldozati oltár tüzeiből született azzal a küldetéssel, hogy egy félelmetes háború kiobbantó-okaként eszköze lehessen az Igazság győzedelmeskedésének az igazságtalanság felett. Igazi hús-vér teremtmény, aki boldogítja a természetnek és a szép verseknek, aki boldogságra, szerelemre és megértésre vágyik, akit önfeláldozása a földi, profán szférából a mítosz, a szentség síkjára emel.

Draupadi tudja, hogy az ember belső világában együtt van jelen az isteni jóság és a démoni gonoszság, és a szabad akaratán múlik, hogy hajlandó-e szembenézni önmagával, vagy pedig megfutamodva ettől, önző és kábító élethazugságokba menekül. A szent nem feltétlenül volt mindig szent. Attól lesz azzá, hogy megharcolja a maga harcát. Az egyes szám első személyben íródott regény nem más, mint a hercegnő erről tett önvallomása, melyben egyúttal a Mahābhārata izgalmas eseménysora – egy érdekes irodalmi megoldásnak köszönhetően – szubjektív módon, személyes átéltséggel elevenedik meg. Itt Kṛṣṇa-Isten nem magasztos Teremtőként, hanem a szenvedő, tiszta lelkek segítő jóbarátjaként jelenik meg, s kíséri végig őket útjukon.

A híres orisszai író nő világszerte több kiadást megért könyve, noha ősi forrásokból táplálkozik, a mai modern ember dilemmáit is ugyanúgy megfogalmazza. Biztos vagyok benne, hogy a magyar olvasó is értékes kincsekre talál majd a regényben.

Kṛṣṇa-lilā devī dāśī (Dr. Danka Krisztina)

Kṛṣṇa-hívó lelkész, irodalmár

A négy szabály

A vallásos erkölcsi elvek valódi célja az, hogy megtanuljunk szeretni Istent

Őszentsége Śrīla Śivarāma Swami Mahārāja előadása a budapesti Ady Endre Művelődési Központban hangzott el.

Ha valaki iskolába jár, tartania kell magát egyfajta etiketthez: meghatározott módon kell öltözködni, követnie kell bizonyos szabályokat. Ha nem követi őket, nem fog tudni tanulni. Ha például magnózik az iskolában, akkor nem tud majd figyelni az órákon, ha pedig nem követi a tanagyagot, egy idő után nem fogja érteni, hogy miről van szó.

Ahhoz, hogy képesek legyünk megérteni a transzcendentális tudást, szintén úgy kell viselkednünk, hogy megfelelően tiszta állapotba kerüljön a tudatunk. Az erkölcsi szabályok azért fontosak, mert tisztán tartják a tudatot. Ebben a befogadó állapotban meg tudjuk érteni azt a transzcendentális tudást, melynek révén megismerhetjük Istent, és képessé válhatunk arra, hogy szeressük Őt.

Ehhez azonban az kell, hogy ne kövessünk el olyan cselekedeteket, amelyek szennyezik a tudatunkat. A következőkben azt a négy egyszerű szabályt szeretném ismertetni, amit az avatott Krisna-hívők követnek.

(1) Nem eszünk húst (beleértve a halat is), tojást, gombát és hagymát.

Amit fogyasztunk, abból lesz a testünk, s ez a tudatunkat is befolyásolja. A tigris azért viselkedik úgy, mint egy tigris, mert úgy eszik mint egy tigris. Ugyanakkor az őznek vagy a tehénnek,

aki csak fűvet eszik, egy másfajta, igen jámbor és szelíd természete van. A védikus szentírások ezért azt hangsúlyozzák – és Buddha is ezt tanította –, hogy *mā hiṁsyāt sarvā bhūtāni*: éljünk erőszakmentesen, azaz a lehető legkevesebb szenvedést okozzuk más élőlényeknek. A Biblia is azt írja: „Ne ölj!” Ez egy nagyon általános vallási utasítás.

Akik jártak már vágóhídon vagy laktak vidéken, azok tudják, mit jelent levágni egy állatot. Rossz érzés részt venni ilyesmiben, vagy akár csak látni is ilyet. Miért? Mert szükségtelen erőszakot követnek el egy másik élőlény ellen.

A növények is élőlények, de különbség van a növények és az állatok között. Az állati lét fejlettebb létforma, mint a növényi. A *śāstrák*, azaz a védikus szentírások is különbséget tesznek közöttük: „Ezt eheted, ezt pedig nem. Ez a minimális, ez viszont már több, mint a minimális erőszak.” De igazán tökéletes tudatállapotba akkor kerülhetünk, ha vegetáriánus ételünket is felajánljuk Istennek.

(2) Második szabályunk az, hogy távol tartjuk magunkat a szerencsejétekoktól, amelyek szintén kedvezőtlen mentalitást eredményeznek. Nyilvánvaló, hogy ebben a világban minden Isten tulajdona. *Īśāvāsyam idaṁ sarvaṁ*. A *Śrī Īsopaniṣad* elmagyarázza, hogy minden Istené, s ebből min-

denkinek csak annyit szabad használnia, amennyi a létfenntartásához szükséges. Ami ezen túl van, azt nem szabad személyes célokra használni, hanem Isten szolgálatába kell állítani.

Illúzió bármiről is azt gondolni, hogy a miénk. Amikor a világra jöttünk, nem volt semmink, és amikor elhagyjuk ezt a világot, akkor is üres kézzel távozzunk. Ha szerencsejétekre pazarolnánk az időnket, az csak a kapzsiságunkat és a hamis birtoklásérzetünket növelné, ugyanakkor elterelné a figyelmünket a valóban fontos célról, arról, hogy megismerjük és szolgáljuk Istent.

(3) A harmadik szabály az, hogy csak gyermeknemzés céljából élünk szexuális életet.

Ha az embernek sikerül tökéletes tudatállapotba emelkednie, akkor megérti, hogy nem egyenlő a testével. Parányi lélekként vagyunk ebben a testben, ami olyan, mint egy jól felépített gép. A testet a lélek mozgatja, ami valójában az élet forrása.

Azok a cselekedetek, amelyek fokozzák a testtel való azonosulást, akadályozzák a tiszta tudat kialakulását. A szexualitás, ami annyira divatos mostanában, s amit gyakran összetévesztenek a szeretettel, csak erősíti a test-tudatot. Manapság mindent a nemiség segítségével reklámoznak: a cigarettát, a kocsit, a repülőutakat, a fogpiszkálót és még

sorolhatnám. Ez azonban csak befedi a tudatunkat. Ilyen alapokkal nem lehet megérteni a transzcendentális tudást.

A védikus kultúra célja ezért az, hogy a minimálisra csökkentse a szexualitást. De mennyi a minimális? Az ember csak a saját feleségével, illetve férjével lehet intim kapcsolatban. A nemi élet pedig kizárólag azt a célt szolgálja, hogy tiszta tudatú kisfiúkat és kislányokat hozzunk a világra. Nem olyanokat, akik véletlenül születtek, vagy csak éppen megúszták, hogy elvetéljék őket. Hanem olyanokat, akiket szeretettel nemzettek, és szeretettel fogadtak. Ez a célja a szexualitás korlátozásának. Különben a kéjvágy annyira felerősödik a tudatunkban, hogy akárhová nézünk, mindenben csak ezt fogjuk látni.

(4) A negyedik szabály pedig az, hogy semmiféle kábítószerrel nem foglalkozunk.

Ma már szinte lehetetlen felsorolni az összes kábítószerrel, annyi van belőlük. Ezek különösen is olyan dolgok, amelyek megváltoztatják a tudatunkat. A tea, a kávé, a cigaretta, a drogok mesterséges módon stimulálnak, felpörgetnek, elkábítanak. És mi a hatásuk?

Hogy ismét elfelejtjük, kik vagyunk. Torzult tudattal élünk, és torzított módon látjuk az életet.

A védikus szentírások ezt a négy alapvető törvényt magyarázzák el. Ezek valójában nem lelki elvek, hanem morális alapkövetelmények. A védikus irodalom szerint valaki akkor tekinthető igazán embernek, ha követi ezt a négy elvet. Ha nem követi őket, akkor emberi formája van ugyan, de a viselkedése alapján nem lehet a civilizált lények közé sorolni.

Mindenki tudja azonban, hogy ezt az önfegyelmet nem könnyű megvalósítani. A leghíresebb védikus írásban, a *Bhagavad-gītā*-ban, Kṛṣṇa azt mondja, hogy „erősödj meg egy magasabb, lelki szinten”. Arjuna erre azt kérdezi: „Hogy csináljam ezt?” Kṛṣṇa pedig elmagyarázza: *satataṁ kīrtayanto mām, yatantaś ca dṛḍha vratāḥ*. „Mindig énekelj az Én nevemet. Ennek a transzcendentális hangvibrációnak óriási ereje van. Te párányi lélek vagy, s mivel ilyen kicsi vagy, az anyagi világ pedig hatalmas, könnyen a hatása alá kerülsz. Ha azonban menedéket veszel ennél a transzcendentális hangvibrációnál, elég erőt kapsz ahhoz,

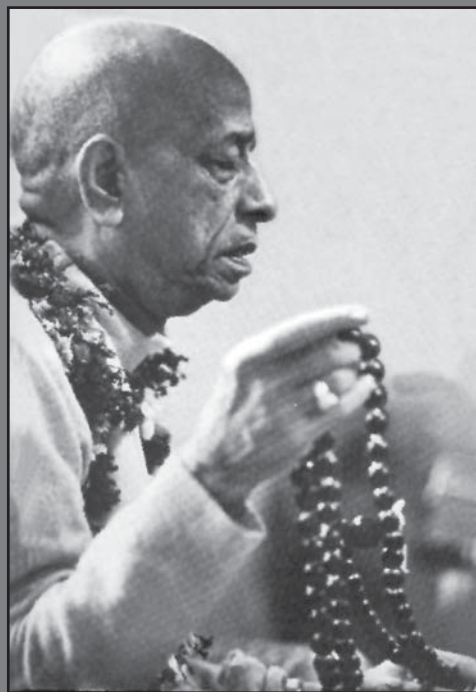
hogy meg tudd határozni, hogyan akarsz élni, és képes leszel lelki irányba terelni az életedet.”

Ezért jött el az Úr Kṛṣṇa ötszáz évvel ezelőtt Śrī Caitanya Mahāprabhu-ként, és mutatta be az Úr szent neveinek közösségi éneklését: Hare Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare, Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare. Istennek ezek a nevei ugyanolyan hatalommal bírnak és ugyanolyan erőteljesek mint Maga Isten, s át vannak itatva az Ő összes energiájával. Ezt bárki kipróbálhatja, nem kerül semmibe. Ha megpróbáljuk naponta öt percig mondani a Hare Kṛṣṇa *mantrát*, akkor érezni fogjuk, hogy tisztul a tudatunk, ugyanakkor elég lelki erőt tudunk majd belőle meríteni ahhoz, hogy követni tudjuk az említett szabályokat, és mentessé váljunk a világi szennyeződésektől és a kedvezőtlen befolyásoktól.

Ahogy kapcsolatba kerülünk a transzcendentális hangvibrációval, egyre inkább képesek leszünk művelni a transzcendentális tudást, melynek segítségével meg tudjuk ismerni Istent. Ha pedig megismerjük Istent, úgy fokozatosan megtanuljuk szeretni is Őt. Minden vallási előírásnak ez a lényege. Így tudunk közelebb lépni a valódi szabadság és Isten szent lakhelye felé.

Nagyon köszönöm a figyelmüket.

Hare Kṛṣṇa.

„A nézeteltérések és a képmutatás e korszakában az Úr szent nevének éneklése az egyetlen lehetőség a felszabadulásra. Nincs más út, nincs más út, nincs más út.”

Hare Kṛṣṇa
Hare Kṛṣṇa
Kṛṣṇa Kṛṣṇa
Hare Hare
Hare Rāma
Hare Rāma
Rāma Rāma
Hare Hare

Miért pont Krisna?

Amióta Kṛṣṇa-hívő szerzetesként élek (lassan már tíz éve), ezt a kérdést intézték hozzám a leggyakrabban: „Annyiféle vallás van a világon, miért pont ezt választottad?” A kérdés teljesen jogos (bármely hit híveihez intézzék is), hiszen egy egyszerű vallási lexikonban is több tucat vallás leírásával találkozunk — e sokféleség láttán pedig az igazság legelszántabb kutatói is könnyen elbizonytalanodnak.

Jómagam afféle mindenre kíváncsi léleként botlottam a Kṛṣṇa-vallás követőibe (vagy ők belém – ezt ma már nehéz lenne rekonstruálni). A személyes találkozást követően elolvastam néhány könyvet a védikus filozófiáról (a *Visszatérés*, illetve *Az önmegvalósítás tudománya* címűt). Egyáltalán nem mondhatnám, hogy azonnal elfogadtam volna a bennük olvasottakat. Az viszont kétségtelen, hogy határozottan elkezd-

tek érdekelni azok a kérdések, amelyekre e könyvek választ kínáltak. Kik vagyunk? Mi az élet célja? Milyen kapcsolat áll fenn a test és a lélek között? Mi történik a halál után? Van-e Isten, és ha igen, akkor kifélemiféle?

Úgy is fogalmazhatnánk, hogy a könyvekből a kérdéseket fogadtam el, nem a válaszokat. Először a tudomány birodalmában próbáltam választ keresni az élet mibenlétére, illetve a halál utáni lét kérdésére vonatkozóan. Meglepődtem, mert a tudomány nem tudott meggyőző választ adni arra a kérdésre, hogy mi maga az élet, azaz mi okozza a különbséget az élő (a tudatos) és az élettelen dolgok között. Ugyancsak tanácstalanul találtam a biológia tudományát a halál jelenségét illetően. Az élet értelméről pedig végképp nem mondott semmit. A halálközeli élményekről olvasott tudományos beszámolók azonban megerősítették azt a sejtésemet, hogy létezésünk folytatódik a halál után is, s a tudatunk képes a testünktől függetlenül létezni és érzékelni. Ez nagyon hátborzongatónak tűnt, de mivel nem hagytam nyugodni, vallástudományi könyveket kezdtem el tanulmányozni. Szenvedélyesen kutattam, hogy kiderítsem: me-

lyik hit mit válaszol az élet végső kérdéseire. Végigböngésztem néhány szent könyvet is, amelyet a különféle vallások hívei forgatnak. Kulturális háttérmből adódóan a kereszténységet viszonylag jól ismertem, bár nem voltam a vallás aktív gyakorlója. Elkezdtem összehasonlítani a különféle helyeken olvasottakat, és közben folyamatosan ismerkedtem Śrīla Prabhupādának a Kṛṣṇa-tudatról szóló könyveivel is, például a *Bhagavad-gītával* (több mint két év telt el ezzel a spirituális tapogatózással). Végül is az a kérdés kezdett el érdekelni – sőt mondhatnám, kínozni –, hogy egyáltalán miért van annyi vallás? Egy olyan Isten képe derengett fel előttem, aki különféle információkkal és dezinformációkkal bombázza az emberiséget, utána pedig kajánul nevet a világ összezavarodott polgárain. Érdekelni kezdett, hogy mit mondanak a vallás-

sok egymásról, hogyan dolgozzák fel azt a tényt, hogy másféle felfogások is léteznek a sajátjukon kívül.

Ezen a téren kiemelkedően világosnak és józannak találtam a *Bhagavad-gītā* véleményét (ez nem propaganda, tényleg így történt). A *Gītā*ban Kṛṣṇa ezt mondja: „Bárhol legyen a vallás gyakorlása hanyatlóban, s kerüljön fölényes túlsúlyba a vallástalanság, alászállok Én magam.” De miért mondana mást Isten a különféle időkben és helyeken? Erre a kétségemre Śrīla Prabhupāda e vershez fűzött magyarázata adott elfogadhatónak tűnő választ: „Az, hogy az Úr csakis Indiában jelenhet meg, nem helytálló feltételezés. Bárhol megjelenhet, amikor csak úgy kívánja. Minden inkarnációjában csupán annyit mond a vallásról, amennyit akkor az ott élők adott körülményeik között megérthetnek. A misszió azonban mindig ugyanaz: az embereket az Isten-tudat felé vezetni, s a vallás elveinek betartására ösztönözni. Néha személyesen száll alá, néha hiteles képviselőjét küldi el fiaként vagy szolgájaként, néha pedig, bár Ő Maga jön, valamilyen rejtett formában jelenik meg.” Logikailag le voltam fegyverezve. A leírás tökéletesen értelmezhetővé tette a különféle vallások

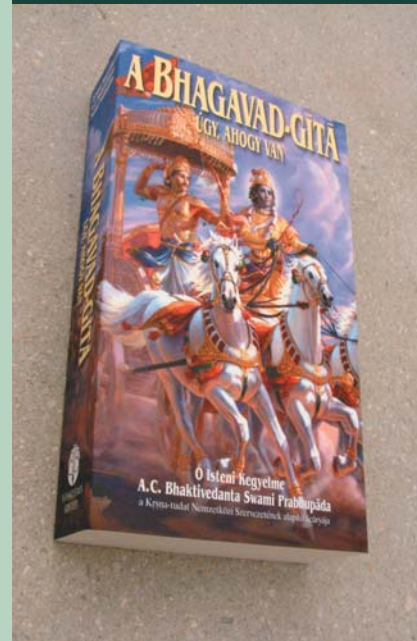
egyidejű létezését. De ettől még persze nem lettem „krisnás”. Nem eszik olyan forrón a kását. De az illata már megcsapott – és nem volt olyan rossz.

Elmélet és gyakorlat

Természetesen néhány logikus gondolat nem elegendő ahhoz, hogy az ember elkötelezze magát egy világszemlélet mellett. Látogatásaim alkalmával ezért árgus szemmel figyeltem, hogyan élnek a Kṛṣṇa-hívők, s gyanakvó elmével a legkülönbébb keresztkérdéseket tettem fel nekik. A válaszokból és további olvasmányaimból lassan kirajzolódtott, hogyan mutatják be a vallásokat a védikus szentírások. A vallás eredendően az Úr törvényeit jelenti, s a vallásos elveket a szentírások írják le; a leg részletesebben a védikus írások, melyek a Legfelsőbb Úrtól származnak. A *dharma*, vagyis a vallás elvei olyanok, mint egy használati utasítás: előírják, hogyan „használjuk” emberi létünket úgy, hogy jelenlegi életünk után – amikor mint lelkek elhagyjuk a testünket – ne kelljen újra megszületnünk egy újabb anyagi testben, hanem visszatérjünk Istenhez, a lelki világba.

Vizsgálódásom eredményeként arra a következtetésre jutottam, hogy a védikus írások minden általam ismert vallási iratnál több témával foglalkoznak, és ezeket a témákat egyedülálló mélységben tárgyalják. Ugyan más vallásokban is esik szó a lélekről vagy Istenről, de igazán sokat nem tudhatunk meg róluk. A védikus leírások azonban filozofikusan, rendszerezetten és részletesen mutatták be a teológia minden egyes témáját, és az Abszolút Igazság végső formájaként a mindenkit vonzó Kṛṣṇát, az Istenség Legfelsőbb Személyiségét. Ez a transzcendentális tudás ősidőktől fogva, tökéletes jellemű és tudású lelki tanítómesterek láncolatán keresztül szállt alá napjainkig.

Ez persze még mindig lehetett volna csak „duma”. De azt láttam, hogy az általam megismert Kṛṣṇa-hívők megalkuvás nélkül követik vallásuk magas erkölcsi mércéjét – és úgy tűnt, hogy az erőfeszítéstől még a fogukat se kell nagyon csikorgatniuk. Sőt, kifeje-

zeten felszabadultnak és boldognak tűntek – különösen lelki vezetőjük (későbbi lelki tanítómesterem), Śrīla Śivārāma Swami Mahārāja. Rendkívül ragyogó és tiszta személyiség, aki minden kérdésre türelmesen, olykor humorosan válaszol, miközben egy szent ember maradéktalanul Istennek szentelt, önfegyelmezett életét éli.

A végső érv azonban természetesen az volt a számomra, amikor részleteiben is elkezdtem gyakorolni a Kṛṣṇa-tudatot. Vegetáriánus lettem, és amikor a Hare Kṛṣṇa mantrát énekeltem, egyszer úgy éreztem, mintha a szívem egyik sarka kilyukadt volna, és állott, koszos lé kezdett volna el folyni belőle (azóta is csurog). A lelki élet gyakorlása pedig határozottan nagyobb boldogsággal töltött el, mint bármi, amit azelőtt tapasztaltam.

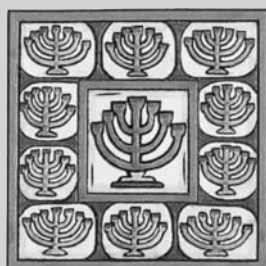
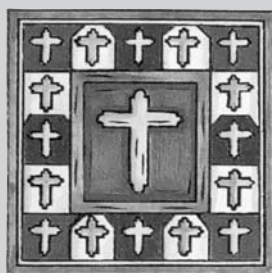
Minden kedves olvasónak javaslom, hogy kezdje el saját kutatását az élet végső célja után, és találja meg magának a Kṛṣṇa-tudatot, vagy ha úgy látja jónak, találjon meg valami mást. Csak keressen, mert a tökéletes igazság utáni kutatás az életünk legfontosabb célja. A védikus írásokat összefoglaló Vedānta-sūtra így bátorít erre: *athāto brahma jijñāsā*. Most – amikor elértük az emberi létformát – az a kötelességünk, hogy az Abszolút Igazságról érdeklődjünk. Ne mulasszuk el az emberi élet legfelelősebb lehetőségét.

Īśvara Kṛṣṇa dāsa

Ki miért toleráns?

Napjainkban, a nyugati civilizáció globalizálódásának éveiben az őshonos és „jövevény” kulturális jelenségek sokfélesége számos kérdést és kétséget vet fel. Bár az egységesülés folyamatát viszonylag széles politikai és társadalmi egyesítés kíséri, gyakran fogalmazódnak meg olyan félelmek, melyek a különböző nemzetek, etnikumok, vallási csoportok sajátosságainak „bedarálódásától” tartanak, vagy épp ellenkezőleg, úgy gondolják, hogy a sokszínűség tolerálása nem minden esetben egyeztethető össze a helyi érdekekkel.

E cikk természetesen nem tisztázhat minden kérdést, ám néhány, a vallási toleranciát érintő szempont bemutatásával hozzájárulhat egy lehetséges kulturális szintézis kialakításához. Egy ilyen, kellően széles társadalmi alapokra helyezett rendszer megalkotásának szükségességét a hazai politikai közélet eseményei is igazolják – gondoljunk csak a vallásügyi törvény módosítása körüli meglepően heves vitákra. Sőt, akadnak olyan vélemények is, melyek elképzelhetetlennek tartják a sokszínűség megfelelő kezelését egy arra alkalmas szabályrendszer felállítása nélkül. Jörg Fisch svájci politológus így fogalmaz: „Illúzió azt hinni, hogy az ilyen döntési kényszerek a kulturális prularizmus révén kiküszöbölhetők a világból. Ez csak akkor lenne lehetséges, ha a különböző vallásfelekezetek hívóit és a különböző nyelvek beszélőit el lehetne különíteni egymástól, vagyis akkor, ha – a metaforák nyelvén szólva – Kolumbuszt vissza lehetne hozni Európába”.

A mérlegelés problematikája

Úgy tűnik, hogy az egyházak, illetve általában véve a vallás hivatalos, politikusi szintű megítélésében egy „melyik ujjamat harapjam meg” típusú állandósult zavar van jelen. A probléma akkor válik nyilvánvalóvá, amikor a kormány megpróbál eleget tenni annak a részben társadalmi, de leginkább a nagyobb egyházak részéről megfogalmazódó igénynek, hogy a vallásügyi jogrendben jelenjenek meg az egyházak és felekezetek közötti, egyébként vitathatatlanul valós kvantitatív különbségek, de közben ne sérüljön a polgári demokrácia eszméjével egyidős vallásszabadság elve sem, azaz: a jogrend maradjon semleges. Ez a feloldhatatlannak látszó ellentét a felvilágosodásnak a vallással, a kultúrával, a természettel, sőt az egész világgal kapcsolatos felfogásában gyökerezik. Ez a modern eszme végső soron a mai kor polgári társadalmainak közös, és a legnagyobb konszenzussal támogatott ideológiája. Tekintsük most át röviden ennek a gondolkodásnak néhány, a vallásra vonatkozó állítását.

Az intoleráns tolerancia ideológiája

Jóllehet a felvilágosodás, majd a 19. századi ideológiák gyökeres változásokat hoztak a nyugati kultúrába, a vallás, a vallásosság továbbra is fontos része maradt az emberi életnek. Az új demokrácia liberalizmusa – a francia felvilágosodás sokszor türelmetlen meg-

fogalmazásaival szemben - egyre békü-
lékenyebb hangnemet ütött meg a val-
lással kapcsolatban: elfogadták, hogy
az embert vallásos hite is segítheti ab-
ban, hogy a társadalom hasznos, kezel-
hető polgárává váljon, s elérje az élet
humanista értelemben vett tökéletessé-
gét. A vallás elfogadható, ha nem Isten
megfellebbezhetetlen parancsának, ha-
nem az emberi kultúra egyik formájá-
nak tekintjük. Érdekes, hogy a kultúra
fogalma a maga teljességében a 18.
század vége felé bontakozik ki. Eszerint
a kultúrát az ember hozza létre, aki va-
lójában ettől válik Emberré. Ettől az
egyébként jelentős retorikai változástól
függetlenül a vallási meggyőződést to-
vábbra sem illik összekeverni a tudo-

mánnyal, és a közgondolkodás, illetve a
politika is csak módjával hivatkozhat
rá. Ahogy mondani szokták: „hinni a
templomban kell”.

A vallás nem Isten szava, hanem
„kultúra”, az ember partikuláris hitei-
nek történelmi feltételekhez kötött for-
mája, egyfajta illúzió. Napjaink vallási
toleranciájának központi elve lényegé-
ben az, hogy miért és milyen alapon
tennének bántó módon különbséget az
illúziók között? Látszólag kitárt karok-
kal fogadja a lelki élet különféle megje-
lenési formáit, de ugyanabban a pillá-
natban el is utasítja valamennyit. Érde-
kes módon a vallások képviselőinek
ökumenizmusa is gyakorta hoz ehhez
hasonló végkövetztetéseket, hiszen az

„egy az Isten” típusú megközelítések-
ben valójában az Abszolút jellegzetessé-
gektől és személyes vonásoktól mentes
formája tükröződik vissza. Ennek az ál-
láspontnak a modern szószólói hajlanak
arra, hogy a személytelen Abszolútra
épülő hitüket a társadalmi és kulturális
relativizmus újkeletű formáival ötvöz-
zék, s emiatt a vallásos élet minden és
bármilyen formáját egyenlően érvé-
nyesnek fogadják el. Annak ellenére,
hogy e megközelítés nem igazán alkal-
mas a hitélet sokszínű jelenségeinek
tárgyilagos értékelésére, sokan mégis
nyitottak az ilyen liberalizmusra, ne-
hogy azzal vádolják őket, hogy a sza-
lonképtelen vallási fundamentalizmus
haladásellenes elveit vallják.

Van más megközelítés?

Ha a lelki élet hagyományainak egy másfajta érté-
kelésére vagyunk kíváncsiak, ésszerű magukhoz a tra-
díciókhoz fordulni. A védikus szentírások érett gyü-
mölcsének is nevezett *Śrīmad Bhāgavatam* a vallás
lényegét a következőképpen határozza meg egyik ver-
sében: „Az emberiség legmagasabb rendű hivatása
(*dharmája*) az, amelyik által az ember eljuthat a
transzcendentális Úrnak végzett szeretetteljes odaadó
szolgálatig. Ennek az odaadó szolgálatnak töretlennek
kell lennie, valamint mentesnek minden indítéktól,
hogy teljes elégedettséget nyújtson az önvalónak.”
(*Bhāg.* 1.2.6.)

A következőkben pontokba szedjük a fenti állítás
tartalmi elemeit, és megpróbáljuk igazolni, hogy e
meghatározás anélkül mutat rá a vallási jelenségek kö-
zötti minőségi különbségekre, hogy ezt alkalmazva az
ember fundamentalistává válna.

Ennek a vallásnak a gyakorlása az emberi élet lé-
nyege. A *dharm* szó használata az eredeti szanszkrit
szövegben az emberi léttel való elválaszthatatlan kap-
csolatra utal. Az ember tehát a vallással mint legfonto-
sabbal semmilyen történelmi tapasztalat vagy érv-
rendszer hatására nem szakíthat. Ha ezt mégis megte-
szi, azzal lemond a kozmikus hierarchiában a számára
fenntartott helyről, és arra kárhoztatja magát, hogy az
állati fajokhoz hasonlóan kizárólag az evés–alvás–pár-
zás–védekezés problémakörére korlátozódjon az élete.

A vallás gyakorlásának valódi célja az Isten iránti
szeretet elérése, mely a Neki végzett szerető szolgálat-
ban mutatkozik meg. A szanszkrit szövegben szereplő

adhokṣaja szó Istenre mint a végső metafizikai Igaz-
ságra, minden ok eredeti okára utal.

A tökéletes odaadásnak mindig meg kell nyilvánul-
nia az ember életében, és valamennyi tevékenységét át
kell hatnia. Nem korlátozódhat mondjuk a hét bizo-
nyos napjának bizonyos szakában, egy bizonyos temp-
lomban végzett tevékenységre és eltöltött időre.

Isten szeretetének a tökéletesség szintjén mentes-
nek kell lennie minden önző motivációtól. A tökéletes
vallást nem gyógyulásért, a világi szenvedés megszű-
néséért vagy a transzcendenssel való misztikus egység
eléréseért gyakorolják. Az Isten iránti szeretetet Isten
mindenkit vonzó, személyes tulajdonságai váltják ki.

A tökéletesen gyakorolt vallásnak teljes elégedettsé-
get és az anyagi világ körülményeitől való abszolút
függetlenséget kell adnia az embernek.

E szempontok figyelembevételével mindenki elvé-
gezheti a vallások (akár saját vallása) kritikai vizsgá-
latát. Észreveheti és értékelheti a saját és mások vallá-
sában rejlő pozitív elemeket, illetve okulhat azok jó és
rossz gyakorlataiból, s a vallási paletta különféle jelen-
ségeit a fenti elvekhez való közelségük alapján intole-
rancian, azaz szűklátókörűséggel és világi érdekekkel ter-
helt elfogultság nélkül rangsorolhatja.

Līlāvatāra dāsa

T U D Á S - F O R M Á K

AZ EZOTÉRIÁTÓL A VALLÁSIG

Tudás-formák

Az ezotériától a vallásig

New age, Vízöntő-kor, ezotéria. Gyakran használt fogalmak manapság, amelyekkel egyre többen jellemzik alternatív világnézetüket és életmódjukat. De mi is e szavak eredeti jelentése?

Az ezotéria eredete

Ezotéria alatt azokat a régebbi korokban keletkezett tudásrendszereket értjük, amelyek kizárólag a beavatottak számára voltak hozzáférhetőek. Az emberi lét alapkérdéseivel foglalkoztak, és az emberi sors alakítására kínáltak többé-kevésbé hathatós technikákat. E technikáknak azonban kizárólag egy komoly próbatételt jelentő beavatási

szertartással lehetett birtokába jutni, mivel a tudás átadói tisztában voltak vele, mekkora felelősség mások sorsába beavatkozni. Így hát csak azokat hatalmazták fel e tudással, akik tanúságot tettek szellemi és erkölcsi alkalmasságukról.

Ilyen újrafelfedezett ezoterikus tudásrendszer például az asztrológia, a kabbala és a ji-csing.

Ezotéria és vallás

Az eredeti ezoterikus tanok mindegyike szervesen kapcsolódott egy vallásos – exoterikus, azaz mindenki számára hozzáférhető – világszemlélethez, amely világosan kijelölte az emberi létezés célját és értelmét. Napjaink ezotéria-felfogása azonban lehetőséget nyújt arra, hogy a különböző tudásrendszereket egyszerre használják. A vallásokból való szabad szemezgetéssel pedig új vallás jön létre: a szinkretizmus.

Vajon miért van szükség erre az új felfogásmódra? Az ősi vallásokkal ellentétben az új ezotéria-felfogás nem Istent helyezi a középpontba, hanem az ezoterikus embert, vagy – eufemizált formában – az emberiség felemelkedését; az élet céljának pedig a Földön elérhető minél nagyobb boldogságot tekint, és ehhez az érzéki élvezet minden formáját kívánatosnak, sőt, néha egyenesen elengedhetetlennek tartja. Így leginkább azok a vallások kerülnek be az új ezoterikus panteonba, melyekben Isten szerepe csekély, és leginkább egy emberi vágyteljesítő automatához hasonlít. Ebből a szempontból különösen vonzóak az imperszonalista vallások, melyek Istent személytelen energiaként képzelik el, az embert pedig egy olyan lényként, amely tudatossági szintjének emelésével egyesülni képes ezzel az

Az ezotéria korunkban

A nyugati asztrológia korunkat New age-nek (Új kor), más szóval Vízöntőkornak nevezi. Ez a korszak nem más, mint a 25 920 éves Nagy Napév-ciklus 2160 éves világhónapjai közül a Vízöntő-hónap, amely, egyes mértékadó számítások szerint, 1793-ban kezdődött. A Vízöntő hónapja egy olyan korszak, amelyben katasztrófákon keresztül vezet az út az emberiség és az egész Föld gyökeres átalakulásához. A rengeteg szenvedés végül meghozza gyümölcsét: az emberiség magasabb tudatossági szintre lép, s megvalósítja az „Aranykor” ideális társadalmát. A mai ezoterikusok és „new-age-esek” úgy tekintenek magukra, mint akik már e magasabb tudatossági szinten élnek, s másoknak is segíteni akarnak abban, hogy felemelkedhessenek ide.

energiával. Felfogásuk szerint tehát az ember Istenné válhat, és még érzéki boldogságát sem kell terhes lemondásokkal kockáztatnia, vagy egóját azzal az elképzeléssel megaláznia, hogy létezik egy olyan, korlátlan hatalommal és tökéletességgel rendelkező személyes Isten, akivel nem kerülhet egy szintre.

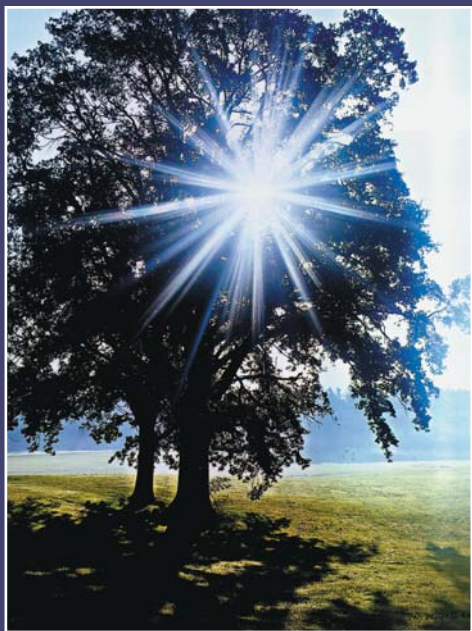
A vallás célja

Vajon hitelesnek tekinthető-e egy ilyen eszme? A személyes Istenben hívő világvallások – a hinduizmus vaisnava ága, a kereszténység, az iszlám – szentírásai alapján semmiképpen sem! A vallás eredete a Transzcendens, a Legfelsőbb Igazság. Minden hiteles vallás egy

rendszer, melyet hívője köteles elfogadni. Az ember választhat e rendszerek között, ám korlátolt értelmi képességei miatt ahhoz nincs joga, hogy át- illetve összegyűrje azokat.

Śrīla Prabhupāda a vallás célját így fogalmazta meg: „A vallás nem vallás Isten nélkül, mert a vallásos elvek követésének célja a Legfelsőbb Igazság és hozzá fűződő kapcsolatunk megismerése... A civilizált emberi életforma arra szolgál, hogy visszanyerjük elvesztett tudásunkat a Legfelsőbb Igazsághoz, az Istenség Személyiségéhez, a mindenható Śrī Kṛṣṇához fűződő kapcsolatunkról.” (részlet a *Bhagavad-gītā* 7.15 verséhez fűzött magyarázatból)

Mahārāṇī devī dāśī

Emberi törvények – istení törvények

IV. Krisna-völgyi
Nyári Egyetem

védikus szentírások, s akkor ballag fel Mózes is a Sínai-hegyre, hogy hóna alatt a kőtáblákkal elhozza a tízparancsolatot. A nép azonban méltatlankodik: túl nehéz a törvényeket betartani, s engedményeket kérnek. A Védákat több részre osztják, hogy az emberek saját megértési szintjüknek megfelelően, részletesebb útmutatások segítségével fokozatosan lépkedhessenek a lelki megtisztulás útján, Mózes pedig dühösen összetöri a kőtáblákat, s az egy, illetve tíz helyett ad az embereknek száz törvényt. Az elv mindkét esetben ugyanaz: „Ha nem tudjátok ezt, akkor legalább ezeket tartsátok be, de törvény nélkül nem élhettek. Minél inkább kikerül Isten a látóköretökből, minél több kompromisszumot kötök a materiális világgal, annál több szabályra van szükségetek.” Elgondolkodtató, hogy a történelem során azóta nemcsak hogy száz, de százszor száz, sőt milliószor millió paragrafus született – s ma mégis a joghézagok világában élünk. Az erkölcs állandóan kicsúszik a kezünk kö-

zül. A kínai bölcse, Lao-ce így írja le a folyamatot: „Amikor elvész az út, megjelenik az erény, amikor elvész az erény, megjelenik az erkölcs, amikor elvész az erkölcs, megjelenik a jog, amikor elvész a jog, megjelenik a társadalmi szokás. A szokás csak az erkölcs külső oldala, s a hanyatlás kezdetét jelenti.” Minden ősi hagyomány egyetért abban, hogy a törvények nem arra valók, hogy korlátozzák, hanem hogy vezessék az embert valódi szabadságának, boldogságának elnyerése felé.

Június utolsó hétvégéjén a somogyvámosi Krisna-völgy vendégeiként erről és ehhez kapcsolódó dolgokról beszélgettünk többek között Vekerdy Tamás és Popper Péter pszichológus, Heller Ágnes filozófus, Laár András előadóművész és Śivarāma Swami Kṛṣṇa-hívő lelkész a különböző vallások teológusaival, jogászokkal, biológusokkal, fizikusokkal, valamint az egész ország területéről érkező háromszáz egyetemistával, gondolkodó honpolgárral.

Kṛṣṇa-līlā devī dāśī

Ha szeretne tájékoztatást kapni a jövő évi Nyári Egyetem programjáról, írjon a következő címre:

MKTHK-Bhakti 1286 Pf. 18. Tel.: (1) 212-3173

További információk olvashatók a szervező, a Bhaktivedanta Hittudományi Főiskola honlapján: www.krisna.hu/bhakti

Nagyon szereti, tejben-vajban fürösztli...; Ó, nagyon szerencsés, megfogta az Isten lábát! — szoktuk mondani. De vajon miért jó annak, akit tejben-vajban fürösztlenek? S miért szerencsés valaki, ha épp Isten lábát fogja meg? Oly régi mondások, gondolhatnánk, melyek eredete számunkra már megfeythetetlen. Járjunk utána, hogy valóban így van-e!

Játékos nyelvtörténet

**A nyelv: kulturális
találkozások lenyomata**

A nyelv állandóan változik, az új információk, hatások úgy rakódnak rá, mint az évgyűrűk a fára. Ahogy a régész egy adott kor éghajlati viszonyaira következtet a fák törzsének elemzéséből, úgy a nyelvtörténész az egyes kifejezések, hangtani változások vagy más nyelvi jegyek történetéből következtet arra, hogy a nyelv milyen ősi üzenetet őriz, illetve egy-egy kifejezés, szólás mikor, hol, s hogyan kerülhetett e közös kincsestárba. Ahogy az emberek, úgy a nyelvek is folyamatosan kommunikálnak egymással. Ezen találkozások emlékéket őrző anyanyelvünk is.

A bevezetőben említett két magyar szólás eredetét még nem tárták fel. Erre én sem vállalkozom, csak jelezni szeretném, hogy mindkettőre magyarázatot találunk az indiai kultúrkörben. Érdekes tehát kelet felé indulni, akár egy rövid intellektuális kirándulás erejéig is, hiszen mind a fény, mind a magyar nép, s vele együtt anyanyelvünk is onnan jön.

Tejben-vajban fürösztöni

A tejben-vajban fürdetés egy Kṛṣṇa-hívőnek óhatatlanul az indiai *abhisheka*-szertartást juttatja eszébe. Erre a für-

detési ceremóniára sor kerülhet a király felszentelésekor (valószínűleg ennek nyugati megfelelője a keresztény uralkodó felkenése), illetve akkor is, ha a gyerek eléri az egyéves kort. Az *abhisheka*-szertartás legfontosabb helyszíne mégis a hindu templom, mivel az itt található istenszobrokhoz fűződő jeles ünnepek egyik fontos része a fürdetés. Az istenszobrok fürdővizet, tejet, *ghṛt* (tisztított vaját), mézet, joghurtot és más összetevőket tartalmaz. Az istenszobrokat tehát valóban tejben-vajban fürdetik híveik.

Az *abhisheka* Istennek végzett közvetlen szolgálat, melyben az Iránta érzett szeretet nyilvánul meg. A fürdetés során látszólag Isten egyik megmintázott formája tisztul meg, valójában azonban a fürdető, a szolgálatot végző személy, hiszen minden megtisztul, ami

**Az *abhisheka*
Istennek végzett köz-
vetlen szolgálat, mely-
ben az Iránta érzett
szeretet nyilvánul meg.**

a szolgálat által kapcsolatba kerül a Legfelsőbb Személlyel, akinek egyik jellemzője az, hogy a makulátlan tisztaság forrása. Ez a „tejben-vajban fürdetés” misztériuma.

**Isten lába: a legfőbb
szerencse forrása**

A szolgálat másik formája az, amikor Isten vagy tiszta képviselője, a lelki tanítómester lábánál („lótuszlába menedékében”) végzünk szolgálatot. A láb érintése egyrészt alázatossá tesz, hisz emlékeztet valós – szolgálai – helyzetünkre, másrészt – a fürdetéshez hasonlóan – tisztít, mivel könnyíti az évek, életek alatt ránk rakódott, bűnös tettekből eredő visszahatások terhét. A védikus szentírások elmondják, hogy az Úr lótuszlábánál Lakṣmī Devī, a Szerencse Istennője végez állandó szolgálatot. Aki megérintheti Isten lábát, az – felismerve saját helyzetét – személyes kapcsolatba kerül az Úrral, s ennek eredményeképp elnyeri a Szerencse Istennőjének kegyét.

Az tehát a legszerencsebb, aki szolgálai szeretettel fordul Istenhez, hiszen ezzel fel tudja adni hamis büszkeségét – ezáltal kegyükbe fogadják majd az Úr tiszta hívei, például Lakṣmī Devī is.

Örömkönnye Isten lábánál

Láttuk, hogy e két, gyakran használt magyar mondás milyen mély bölcsességet, ősi misztériumot rejt magában. A fürdetés és az Isten lábánál végzett szolgálat összefonódásának szép példája Brahmanak, univerzumunk urának és Kṛṣṇának, az Istenség Legfelsőbb Személyiségének találkozása. Végezetül álljon itt ennek leírása a *Śrīmad-Bhāgavatam* alapján:

„Brahmā a földre borult, homlokai-
val megérintette az Úr Kṛṣṇa lótuszlá-

bát, és eksztatikus sírásáról azt mondhatjuk, hogy Kṛṣṇa lótuszlábának *abhiṣeka*-fürdőszertartását végezte vele... Brahmā a könnyeivel mosta meg Kṛṣṇa lábát, ... s könnyei megtisztultak. Amint megjelenik a *bhakti* (az Istennek végzett tiszta odaadó szolgálat), minden megtisztul”. (Részlet Śrīla Prabhupāda a *Śrīmad-Bhāgavatam* 10.13.62 verséhez fűzött magyarázatából.)

Rādhānātha dāsa

A Bhaktivedanta Hittudományi Főiskola

Új vallástudományi központ

„Sok ezer ember közül talán egy ha
akad, akit érdekel annyira a transz-
cendentális önmegvalósítás, hogy
megpróbálja megérteni, mi az én, mi
a test, és mi az Abszolút Igazság.”
(Részlet Śrīla Prabhupāda a *Bhagavad-
gītā* 7.3 verséhez fűzött magyarázatából.)

A főiskola célja

Mindenkit szeretettel várunk a Bhaktivedanta Hittudományi Főiskolán, aki elhivatottságot érez magában ahhoz, hogy megértse saját helyzetét és a világhoz való viszonyát. Az oxfordi *Centre for Vaishnava Studies* után ez az első elismert felsőoktatási intézmény Európában, ahol a nyugati és az ősi, védikus tudományos elvárásoknak egyaránt megfelelő elméleti és gyakorlati tudásban részesülhetnek a hallgatók a hinduizmus egyik legelterjedtebb ága, a *vaiṣṇavizmus* megismerésén keresztül.

A Bhaktivedanta Hittudományi Főiskola nappali és levelező tagozatán *vaiṣṇava* teológusképzés keretében a jelentkezők megismerhetik a védikus irodalom esszenciájának tartott szentírások filozófiáját, elsajátíthatják a tudományos megismerés ősi

indiai és modern nyugati módszereit, és mindezek birtokában megreformálhatják saját életüket a tanulás-tudás-megvalósítás hármas elvét követve.

A főiskola megalapításáról

2001 szeptemberében indult a Bhaktivedanta Hittudományi Főiskola első, kísérleti évfolyama az Oktatási Minisztérium és a Magyar Akkreditációs Bizottság elvárásai szerint készített intézményi dokumentáció alapján. A tanintézményt alapító Magyarországi Krisna-tudatú Hívók Közössége és az említett állami intézmények célja egy államilag elismert főiskola létrehozása, melynek hallgatói állami juttatásokat, diákigazolványt, tanulmányaik elvégzésével pedig (a nappali tagozatosok) *vaiṣṇava teológusi*, illetve (a levelező tagozatosok) *vaiṣṇava hitoktatói* diplomát kapnak.

Amennyiben az állam képviselői elfogadják az oktatás körülményeit és tartalmát, akkor az első végzett évfolyammal, azaz négy év múlva sor kerül a hivatalos elismerésre. A 2001-ben várható sikeres előakkreditáció esetén hallgatóink már jövő félévtől részesülhetnek az állami főiskolai hallgatóknak járó juttatásokban.

Az oktatás rendjéről

A főiskola 4 éves, félévenként 12 hetes, nappali tagozaton heti 3 napos, levelező tagozaton minden harmadik héten 1 napos oktatási rendszerben működik. A képzés fő tudományterületei a következők: 1. A bengáli vaiṣṇavizmus forrásai; 2. A bengáli vaiṣṇavizmus tanrendszerének tudományos megismerése; 3. Kultúra- és társadalomismeret; 4. Szerartástan és hitgyakorlat.

A főiskola minden olyan érdeklődő számára nyitva áll, aki szeretné elsajátítani a hinduizmus legelterjedtebb ágának filozófiáját, világképét, s megszerzett tudását a mindennapokban is szeretné kamatoztatni.

A Bhaktivedanta Hittudományi Főiskolával kapcsolatos információk:

Szabó Csilla (Aṣṭa-sakhī devī dāsi), Telefon: (1) 212-6270, 212-2862, e-mail: szcsoli@ludens.elte.hu

A MEGISMERÉS ÚTJAI

Nyugaton a 18. századi felvilágosodás során a vallásos megközelítés háttérbe szorult a tudományossal szemben. A 19. században megvetették a diadalmas tudomány filozófiai alapjait. A 20. században a tudomány által felvázolt jövő egyre elérhetetlenebbnek tűnt, s annak ellenére, hogy a modern tudomány kizárólagosságot követelt magának, mind többen ábrándultak ki belőle. Most, a 21. század elején a két tudásforma összebékítése válik egyre vonzóbbá.

A megosztás ideológiája

A 19. századi fejlődésfilozófia meghatározó alakja, Hegel, három egymást követő kort különített el az emberiség szellemtörténetében: a vallásost, a metafizikait és a tudományost. Ez a felosztás nemcsak alacsonyabb rendűnek tekintette a vallást, de kizárólagos viszonyt határozott meg vallás és tudomány között. Bár Hegel kora óta sokat változott a világ, ez a megközelítés a mai napig meghatározó a nyugati gondolkodásban.

Hasonló szerepet játszik Hegel kortársának, Comte-nak a tudományfilozófiai alapvetése is. Eszerint a tudományos megismerés a kísérletekből levont tapasztalaton alapul, melynek köszönhetően a természet vizsgált részéről objektív bizonyosságot szerez, s ezáltal eléri célját: biztosítja az ember uralmát a természet felett. A vallás ezzel szemben az ismeretlen eredetű szentírásoknak a hívő által adott magyarázatán alapul, azaz szubjektív, következésképp alacsonyabb rendű.

Vallás és/vagy tudomány

A szintézishez vezető út

A viharos 20. század eseményei és a tökéletes tudományfilozófia kialakításának kudarca megingatta a tudományos megközelítésmód egyedül üdvözítő voltaiba vetett hitet. A 19. századi alapvetéssel kapcsolatban a következő fenntartások fogalmazódtak meg:

- ha a tudomány csak a kísérlettel bizonyítható bizonyosságot kutatja, akkor rögtön a vallásos megközelítés felé mozdul, amint olyan kérdésekben foglal állást (a világegyetem születése, az élet kialakulása stb.), melyek túlmutatnak a laboratóriumi kísérletek hatáskörén;

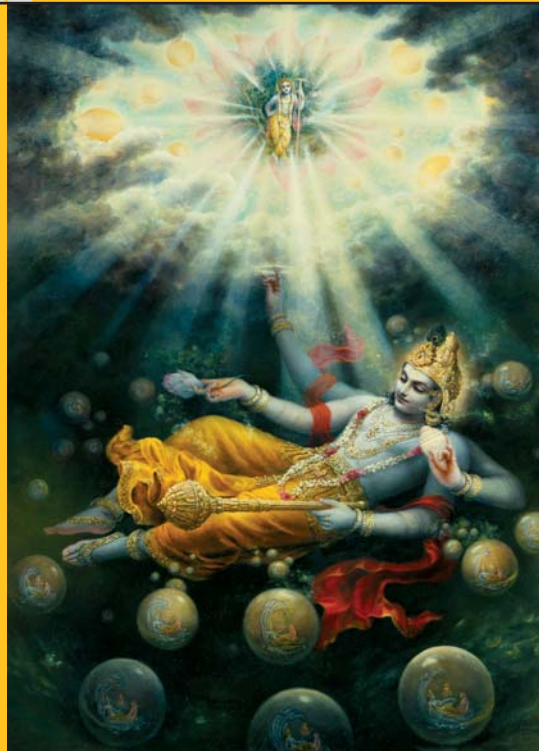
- a tudományos megközelítés nem lehet objektív, mivel a megfigyelést, s főleg annak értelmezését a tudós-társadalom által elfogadott szabályrendszer (paradigma) határozza meg. Mivel a paradigma a kutatások előrehaladtával változik, a tudós is ennek függvényében ítéli meg a vizsgált jelenséget. A tudom-

mányos kutatás tehát alapvetően szubjektív;

- a természet leigázása túl jól sikerült, s féltő, hogy tudományos manipulálása visszafordíthatatlan.

Mindezek fényében nem tartható a 19. századi tudományfilozófiai rendszer, s ezt nem is tudták még pótolni: korunk uralkodó világmagyarázata tehát nem rendelkezik filozófiai alappal. Azok az ismérvek tehát, melyekkel a vallással szembeni felsőbbrendűségét bizonyította, ma már nem tarthatóak. A tudomány éppúgy hitrendszeren alapul, mint a vallás, nevezzék azt akár paradigmának, akár dogmának. Ez a hitrendszer pedig éppúgy meghatározza a tudósok a világról alkotott képét, mint a hívőét. Megismerésünk tehát szubjektív, alapja pedig a tudatunk. Eszerint a tudós és a vallásos ember egyaránt hívőnek tekinthető.

Rādhānātha dāsa

Civilizációnk értékrendszerét szinte teljes egészében a modern tudomány határozza meg. A tudományt pedig az anyagelvűség jellemzi, s azt feltételezi, hogy az anyagon kívül nem létezik más, s az egész világ, a benne élő élőlényekkel együtt, csupán anyagból jött létre. Mióta a vallást nem tekintik a megismerés hiteles formájának, az erkölcsi normák is háttérbe szorultak, szabad utat engedve a fogyasztói társadalom önző és kizsákmányoló életformájának. A vallásos megismerés trónfosztásában döntő szerepet játszott az evolúció elméletének kidolgozása és elterjesztése.

Az evolúció elméletében rejlő számos ellentmondást megvizsgálva azonban könnyen beláthatjuk, hogy e teória elfogadása sokkal nagyobb hitet és képzelőerőt igényel, mint Isten létének a feltételezése. Bizonyíték gyanánt nézzünk meg egyet az evolúciós fejlődés elméletét döntően megkérdőjelező, sok-sok példa közül. Az állatvilágban megfigyelt alábbi viselkedésformát a hamarosan megjelenő, *A természet IQ-ja* című könyvből választottuk.

Bölcs vadászok

A természetben számos olyan állattal találkozunk, mely önmagát álcázva, egy adott testrészének csaliként való alkalmazásával vonzza magához a zsákmányát. Tökéletes példája ennek a mélytengeri horgászhalak közé tartozó gyökérszakállú horgászhal (*Linophryne arborifera*), amely 750 méternél mélyebben él, ahova már nem jut le a fény. A szája fölött egy különös, vékony nyúlvány nő ki a fejből, melynek kiszélesedő vége zölden izzik. Ez a hal szokatlan módon viselkedik: nem úszik a zsákmányai után, nem üldözi őket. Éppen ellenkezőleg: egy helyben várakozik, és a fejből kinövő világító bóbíta mozgásával csalogatja magához a zsákmányt. Türelmesen vár, amíg a „bóbíta” fénytől odavonzott, gyanútlan, apró hal könnyű zsákmányává nem válik: ami-

A természet IQ-ja

Hogyan jött létre a természet lélegzetelállító gazdagsága? Ha a tankönyveinkre hagyatkozunk, a válasz egyértelmű: evolúció útján. Holott az egyedül üdvözítőnek kikiáltott tan számos belső ellentmondást rejt magában. Az ellentmondásokra a legavatottabb „szakértő”, maga a természet hívja fel a figyelmünket. Elég, ha megfigyeljük az állatvilág tagjainak viselkedését.

kor a törbe csalt áldozat már megfelelő közelségben van, gyors mozdulattal bekapja.

Mire tanítanak a halak?

A fenti esetben egy összetett szerv vesz részt csalétekként a táplálékszerzésben. Eme funkcióját viszont csak jelenlegi, teljesen „kész” állapotában képes ellátni – egy elképzelt „kezdeti stádiumban” erre alkalmatlan lenne. Tehát *egészében* (nem lépcsőzetesen, hosszú idő alatt) kellett megjelennie, mert *félkész állapotban* nem jelentett volna a szelekciót pozitívan irányító előnyt a hordozójának. Ráadásul hiába lenne jelen teljes egészében a táplálkozás során eszközként használt szerv – a használatához egy teljesen egyedi *viselkedési mintázat* is tartozik. E viselkedési séma nélkül pedig a szerv szintén hasznavetetlen lenne. Annak az esélye pedig, hogy ez az állat a mostani táplálkozásához használt viselkedési formával, plusz

az ahhoz szükséges anatómiai felépítéssel együtt egy *hirtelen genetikai mutáció* eredményeképp jött volna létre, a nullával egyenlő. Így megfontolásra javasoljuk azt a lehetőséget, hogy ezt az állatot egy magasabb rendű értelem szerelte fel a megfelelő csalival, s ugyanez a felsőbb értelem „programozta be” az ennek megfelelő viselkedésre.

Erősen megkérdőjelezhető tehát a mai tudományos gondolkodásnak az az álláspontja, mely az igencsak ingatag lábakon álló evolúciós elméletet kizárólagos érvényűnek tartja, s a vallásos tételeket és elveket is ezen elmélet alapján ítéli meg. A tudománynak, s őszinte képviselőjének, egy modern tudósnak kötelessége lenne a szentírásoknak a világ keletkezésére, az élőlények helyzetére, s az Abszolút Igazság, Isten mivoltára vonatkozó leírásait és megállapításait is fontolóra vennie, illetve vizsgálódása tárgyává tennie.

Bhagavat-priya dāsa

Egy könyv, amely egyszerre gyönyörködtet, szórakoztat és gondolkodtat.

„A természet IQ-ja” című könyv 2002 első negyedében jelenik meg, 160 oldalon, színes képekkel illusztrálva. A keménytáblás könyv bolti ára 4000 Ft lesz.

Ha Ön előzetesen megrendeli a kiadványt, akkor a megjelenés után megkapja a könyvet utánvétellel, mindössze 2900 Ft-os áron!

Ehhez nem kell mást tennie, mint megrendelési szándékát jelezni az alábbi címre küldött levelezőlappon, vagy levélben: MKTHK-BHAKTI, Budapest Pf. 18. 1286. Tel.: (1) 212-6270

A templomok a vallásos élet természetes velejárói, s minden nagy vallási hagyományban jelentős szerepet játszanak. Újabban azonban sok valláson belül jelentek meg olyan irányzatok, amelyek megkérdőjelezzik a templomok fontosságát. Cikkünkben ezt a kérdést vizsgáljuk meg a védikus filozófia szemszögéből.

Szükség van-e templomokra?

Vallás: személyes vagy közösségi ügy?

A vallások formális, mindennapi gyakorlatait az határozza meg, hogy mi a hívők vallásról alkotott felfogása, s hogy milyen szerepet szának életükben a vallásnak. A modern korban, amikor egyre többen térnek vissza a vallási gyakorlatokhoz (akár úgy, hogy felelevenítik a régi családi hagyományokat, akár úgy, hogy az istenkeresés más útjain indulnak el), szinte minden esetben megfogalmazódik a kérdés, hogy mi is a vallás, az Istennel való kapcsolat szerepe az életünkben. Sokan, csalódva az általuk megismert vallási formákban és intézményekben, megtartják ugyan az adott vallás szellemiségébe vetett hitüket, a

lelki gyakorlatokat és a vallásosságot azonban személyes, belső ügyként élük meg.

Ez önmagában nem baj, hiszen a vallás célja a Védák szerint is az, hogy mindig

emlékezni tudjunk az Úrra és soha ne feledjük el Őt (*smartavyah satatam višnjur*). Ez az attitűd azonban néha odáig fajul, hogy az illető számára a vallás csupán egyfajta hitrendszer vagy világnézet lesz, amely elveszíti gyakorlati szerepét, és semmilyen hatást nem gyakorol a mindennapjaira, a személyiségére. Ez az állapot azonban nem sok haszonnal kecsegtet, hiszen tudjuk: hiába van otthon az embernek egy jó szakácskönyve, önmagában ettől még nem fog tudni jól főzni!

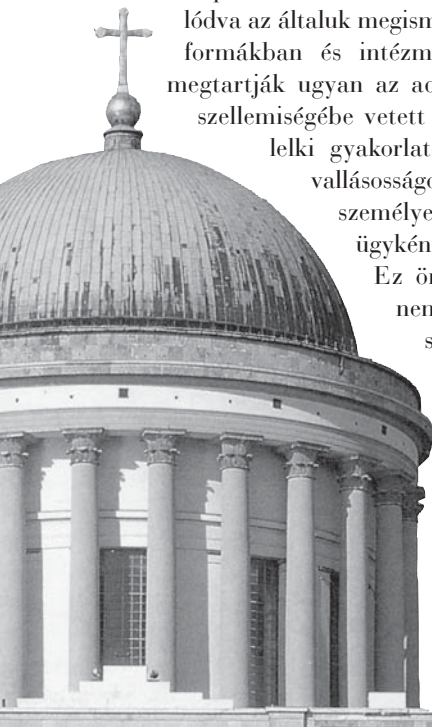
Ennek az ellentéte az, amikor egy vallás vagy egyház túlságosan, szinte kizárólagosan a külsőségekre, a rítusokra, a ceremóniákra helyezi a hangsúlyt, már-már minden belső tartalom nélkül. Azok a vallási vezetők pedig, akik életvitelükkel nem képviselik a szent tanítást, nem sok tiszteletet ébresztenek az őszinte hívekben. Sok esetben mégis azt tapasztaljuk, hogy az effajta vallási gyakorlatok meglehetősen népszerűek manapság, mivel sokan beérik a felszínes látszatvallásossággal is.

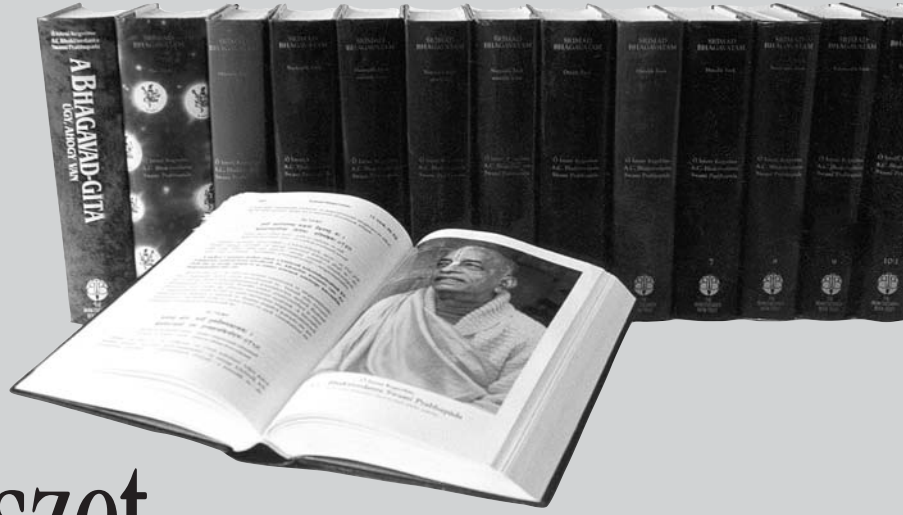
Szervezett vagy szervezetlen vallás?

A kérdés tehát adott: szükség van-e egyházakra ahhoz, hogy a hívők megfelelően tudják gyakorolni a lelki életet? A fentieket tekintetbe véve, a legmegfelelőbb megoldásnak az arany középút látszik, vagyis egy olyan szervezett, intézményes vallás, amely egyfelől lelki gyakorlatokban és képzésben részesíti a híveit, s megteremti a prédikálás és egyéb vallásos tevékenységek feltételeit, másrészt biztosítja, hogy tanítói (a papok, lelkészek, rabbik, *bráhmanák* stb.) a megfelelő erkölcsi normák szerint élhessenek. Azokat a lelkészeket pedig, akik visszaéléseket követnek el, vagy más, etikailag kifogásolható tevékenységeket folytatnak, megrója, illetve kizárja a soraiból. Vizsgáljuk meg, hogy egy ilyen intézménynek mik az előnyei a szervezetlen vallásgyakorlattal szemben:

1. Az egyház meghatározhatja a lelki gyakorlatokra, a hívők életvitelére és a filozófiai tanokra vonatkozó normákat, amelyet a tagok egységesen betar-

(folytatás a 23. oldalon)

Isteni természet és isteni szolgálat

ELSŐ ÉNEK: MÁSODIK FEJEZET

1. VERS

व्यास उवाच
इति सम्प्रश्रंसंहृष्टो विप्राणां रौमहर्षणिः ।
प्रतिपूज्य वचस्तेषां प्रवक्तुमुपचक्रमे ॥ १ ॥

vyāsa uvāca

*iti sampraśna-saṁhṛṣṭo viprāṇāṁ raumahaṛṣaṇiḥ
pratipūjya vacas teṣāṁ pravaktum upacakrame*

vyāsaḥ uvāca—Vyāsa szólt; *iti*—így; *sampraśna*—tökéletes kérdések; *saṁhṛṣṭaḥ*—tökéletesen elégedett; *viprāṇām*—az ott jelen lévő bölcsek; *raumahaṛṣaṇiḥ*—Romahaṛṣa fia, Ugrasravā; *pratipūjya*—miután megköszönte nekik; *vacas*—szavak; *teṣām*—övék; *pravaktum*—válaszolni nekik; *upacakrame*—megpróbált.

Ugrasravāt, Romahaṛṣa fia [Sūta Gosvāmī] teljesen elégedetté tették a brāhmaṇák tökéletes kérdései. Megköszönte nekik, s megpróbált választ adni rájuk.

MAGYARÁZAT: Naimiṣāraṇya bölcsei hat kérdést tettek fel Sūta Gosvāmīnak, aki most egyenként mindet megválaszolja.

2. VERS

सूत उवाच
यं प्रव्रजन्तमनुपेतमपेतकृत्यं
द्वैपायनो विरहकातर आजुहाव ।
पुत्रेति तन्मयतया तरोवोऽभिनेदु-
स्तं सर्वभूतहृदयं मुनिमानतोऽस्मि ॥ २ ॥

sūta uvāca

*yam pravrajantam anupetam apeta-kṛtyam
dvaipāyano viraha-kātara ājuhāva
putreti tan-mayatayā taravo 'bhinedus
tam sarva-bhūta-hṛdayam munim ānato 'smi*

sūtaḥ—Sūta Gosvāmī; *uvāca*—mondta; *yam*—akinek; *pravrajantam*—miközben elment, hogy a lemondott életrendbe lépjen; *anupetam*—anélkül, hogy a szent zsinór által újjászületett volna; *apeta*—nem ment keresztül szertartásokon; *kṛtyam*—előírt kötelességek; *dvaipāyanaḥ*—Vyāsadeva; *viraha*—távollét; *kātaraḥ*—félve; *ājuhāva*—felkiáltott; *putra iti*—óh, fiam; *tan-mayatayā*—ily módon elmerülve; *taravaḥ*—minden fa; *abhineduḥ*—válaszolt; *tam*—neki; *sarva*—minden; *bhūta*—élőlény; *hṛdayam*—szív; *munim*—bölcsek; *ānataḥ asmi*—hódolatát ajánlja.

Śrīla Sūta Gosvāmī így szólt: Hadd ajánljam fel tiszteletteljes hódolatomat a nagy bölcsnek [Śukadeva Gosvāmīnak], aki képes behatolni mindenki szívébe. Amikor elin-

dult, hogy elfogadja a lemondott életrendet [sannyāsát], otthonát anélkül hagyta el, hogy keresztülment volna a szent zsinór általi megújódás ceremóniáján vagy azokon a szertartásokon, amelyeket az előkelő kasztok tagjai végeznek el. Apja, Vyāsadeva az elválástól félve felkiáltott: „Óh, fiam!” De választ csak a fák, amelyek a távollét ugyanazon érzésében merültek el, visszhangoztak a szomorú atyának.

MAGYARÁZAT: A *varṇa* és *āśrama* intézménye számtalan szabályokhoz kötött kötelesség végzését írja elő követői számára. Ezek a kötelességek azt kívánják meg a Védákat tanulmányozni akaró jelölttől, hogy kutasson fel egy hiteles lelki tanítómestert, s kérje meg őt, fogadja el tanítványának. A szent zsinór azokat jelöli, akik alkalmasak arra, hogy a Védákat tanulják az *ācāryáktól*, a hiteles lelki tanítómesterektől. Śrī Śukadeva Gosvāmī nem ment keresztül ilyen tisztító szertartásokon, mert születésétől fogva felszabadult lélek volt.

Az ember általában közönséges lényként jön a világra, majd a tisztító folyamatok által másodszor is megszületik. Amikor új fényt pillant meg, s útmutatást keres lelki fejlődése érdekében, egy lelki tanítómesterhez fordul, hogy az megismertesse őt a Védákkal. A lelki tanítómester csak azt fogadja el tanítványaként, s csak annak adja a szent zsinórt, aki őszintén érdeklődik. Így válik az ember kétszer születetté, *dvijává*. Miután valaki *dvija* lesz, tanulmányozhatja a Védákat, és miután alaposan megismerte a Védákat, *viprává* válik. Egy *vipra*, azaz képzett *brāhmaṇa* így megismeri az Abszolútát, s tovább fejlődik a lelki életben, míg el nem éri a Vaiṣṇava szintet. A Vaiṣṇava szint a *brāhmaṇa* posztgraduális szintje. Egy fejlődő *brāhmaṇának* mindenképpen Vaiṣṇavává kell válnia, hiszen a Vaiṣṇava nem más, mint önmegvalósított, tanult *brāhmaṇa*.

Śrīla Śukadeva Gosvāmī kezdettől fogva Vaiṣṇava volt, ezért nem kellett végigjárnia a *varṇāśrama* intézmény fokozatait. A *varṇāśrama-dharma* végső soron arra szolgál, hogy a faragatlan embert az Úr tiszta *bhaktájává*, Vaiṣṇavává változtassa. Ezért bárki, aki úgy válik Vaiṣṇavává, hogy egy elsőrendű Vaiṣṇava, azaz *uttama-adhikārī* Vaiṣṇava elfogadja, azt *brāhmaṇának* kell tekinteni, származásától és múltbeli tetteitől függetlenül. Śrī Caitanya Mahāprabhu elfogadta ezt az elvet, és Śrīla Haridāsa Ṭhākurát a szent név *ācāryájának* ismerte el, annak ellenére, hogy mohamedán családból származott. Śrīla Śukadeva Gosvāmī Vaiṣṇavaként született, ezért a brahminizmus már a szívében volt, s nem kellett semmiféle szertartáson átesnie. A Vaiṣṇavák kegyéből bármilyen alacsony származású ember — legyen akár kirāta, hūṇa, āndhra, pulinda, pulkaśa, ābhira, śumbha, yavana, khaśa vagy még esetleg helyzetű — a legmagasabb rendű transzcendentális helyzetbe kerülhet. Śrīla Śukadeva Gosvāmī volt Śrī Sūta Gosvāmī lelki tanítómestere, ezért Sūta Gosvāmī felajánlja neki tiszteletteljes hódolatát, mielőtt válaszol a naimiṣāraṇyai bölcssek kérdéseire.

3. VERS

यः स्वानुभावमखिलश्रुतिसारमेक-
मध्यात्मदीपमतितीर्षितां तमोऽन्धम् ।
संसारिणां करुणयाह पुराणगुह्यं
तं व्याससूनुमुपयामि गुरुं मुनीनाम् ॥ ३ ॥

*yaḥ svānubhāvam akhila-śruti-sāram ekam
adhyātma-dīpam atitīrṣatām tamo 'ndham
saṁsārīṇāṁ karuṇayāha purāṇa-guhyam
tam vyāsa-sūnum upayāmi gurum munīnām*

yaḥ—ő, aki; *sva-anubhāvam*—saját maga elsajátított (tapasztalt); *akhila*—mindenütt; *śruti*—a Védák; *sāram*—java; *ekam*—az egyetlen; *adhyātma*—transzcendentális; *dīpam*—fáklyaláng; *atitīrṣatām*—vágyik arra, hogy legyőzze; *tamaḥ andham*—a legsötétebb anyagi lét; *saṁsārīṇām*—a materialista embereké; *karuṇayā*—indokolatlan kegyéből; *āha*—mondta; *purāṇa*—a Védák kiegészítése; *guhyam*—nagyon bizalmas; *tam*—neki; *vyāsa-sūnum*—Vyāsadeva fiának; *upayāmi*—hadd ajánljam fel hódolatomat; *gurum*—lelki tanítómester; *munīnām*—a nagy bölcseknek.

Hadd ajánljam tiszteletteljes hódolatomat neki [Śukának], minden bölcs lelki tanítómesterének, Vyāsadeva fiának, aki az anyagi lét legsötétebb régiói átszeléséért küzdő, rendkívül materialista felfogású emberek iránti mélységes együttérzéséből elbeszélte a védikus tudás legjavának e bensőséges kiegészítését, miután tapasztalati úton ő maga is elsajátította.

MAGYARÁZAT: Ebben az imában Śrīla Sūta Gosvāmī a *Śrīmad-Bhāgavatam* teljes bevezetését összegzi. A *Śrīmad-Bhāgavatam* a *Vedānta-sūtrák* természetes kiegészítő magyarázata. A *Vedānta-sūtrákat*, azaz a *Brahma-sūtrákat* Vyāsadeva állította össze azzal a céllal, hogy átadja a védikus tudás legjavát, s ennek természetes magyarázata a *Śrīmad-Bhāgavatam*. Śrīla Śukadeva Gosvāmī a *Vedānta-sūtra* tökéletes megvalósítást elért mestere volt, következésképpen személyes megvalósítás volt a birtokában a magyarázatot, a *Śrīmad-Bhāgavatam*-ot illetően is. Ám hogy határtalan kegyében részesítse a megzavarodott materialistákat, akik meg akarnak szabadulni a tudatlanságtól, elbeszélte — ekkor első ízben — ezt a titkos tudományt.

Nincs értelme arról vitatkozni, hogy boldog lehet-e egy materialista. Egyetlen materialista sem lehet boldog — legyen szó akár a hatalmas Brahmáról, akár egy jelentéktelen hangyáról. A boldogság elérése érdekében mindenki hosszú távra tervez, de az anyagi természet törvényei megghiúsítják minden próbálkozásukat. Ezért az anyagi világot Isten teremtése legsötétebb régiójának nevezzük. A boldogtalan materialisták ennek ellenére kijuthatnának belőle, pusztán azzal a vággyal, hogy ki akarnak jutni. Sajnos azonban olyan ostobák, hogy nem akarnak megmenekülni. Ezért aztán a tévéhez hasonlítják őket, amely tüskés ágakat eszik, mert szereti az ágak véreivel keveredő ízét, s nem veszi észre, hogy az saját vére, s hogy az ágak felsértik a nyelvét. Éppen így tűnik a materialista számára is saját vére oly édesnek, mint a méz, s bár minden, amit anyagi téren létrehoz, csupán gondot okoz neki, nem akar elmenekülni. Az ilyen materialistákat nevezzük *karmīknak*. Ezer és ezer *karmī* közül csak egynéhány fárad bele az anyagi foglalatosságokba, s vágyik arra, hogy kijusson e labirintusból. Az ilyen intelligens embereket *jñānīknak* nevezzük. A *Vedānta-sūtra* ezeknek a *jñānīknak* szól. Śrīla Vyāsadeva azonban — lévén a Legfelsőbb Úr inkarnációja — előre látta, hogy a lelkiismeretlen emberek helytelenül alkalmazzák majd a *Vedānta-sūtrát*, ezért ő maga egészítette ki azt a *Bhāgavatam* *Purāṇával*. Egyértelmű tehát, hogy a *Bhāgavatam* a *Brahma-sūtrák* eredeti ma-

gyarázata. Śrīla Vyāsadeva átadta a *Bhāgavatamot* fiának, Śrīla Śukadeva Gosvāminak, aki már a transzcendencia felszabadult szintjén állt. Śrīla Śukadeva maga is megvalósította, majd magyarázatot fűzött hozzá. Kegyből a *Bhāgavata-vedānta-sūtra* minden olyan őszinte lélek előtt feltárul, aki ki akar jutni az anyagi létből.

A *Śrīmad-Bhāgavatam* a *Vedānta-sūtra* egyedülálló magyarázata. Śrīpāda Śaṅkarācārya szándékosan nem fűzött hozzá magyarázatot, mert tudta, hogy a természetes magyarázatot nehezen tudná felülmúlni. Megírta a *Śārīraka-bhāṣyāt*, állítólagos követői pedig elítélték a *Bhāgavatamot* mint „újkeletű” művet. Nem szabad, hogy félrevezzessenek bennünket ezek a nézetek, amelyeket a Māyāvāda-iskola szorgalmaz a *Bhāgavatam* ellen. Ebből a bevezető *ślokából* a kezdő tanulónak meg kell értenie, hogy a *Śrīmad-Bhāgavatam* az egyetlen olyan transzcendentális írás, amely a *paramahamśának* szól, azoknak, akik teljesen mentesek az irigységnek nevezett anyagi betegségtől. A Māyāvādik irigyek az Istenség Személyiségére, annak ellenére, hogy Śrīpāda Śaṅkarācārya elismerte: Nārāyaṇa, az Istenség Személyisége fölötté áll az anyagi teremtsnek. Az irigy Māyāvādik nem tudják megközelíteni a *Bhāgavatamot*, akik azonban valóban vágnak arra, hogy kijussanak ebből az anyagi létből, azok menedéket találhatnak a *Bhāgavatam*nál, mert azt a felszabadult Śrīla Śukadeva Gosvāmī beszélt el. Ez az a transzcendentális fáklaláng, melynek fényénél az ember tökéletesen láthatja a transzcendentális Abszolút Igazságot, akit Brahmanként, Paramātmaként és Bhagavānként lehet megvalósítani.

4. VERS

नारायणं नमस्कृत्य नरं चैव नरोत्तमम् ।
देवीं सरस्वतीं व्यासं ततो जयमुदीरयेत् ॥ ४ ॥

*nārāyaṇam namaskṛtya naram caiva narottamam
devīm sarasvatīm vyāsaṁ tato jayam udīrayet*

nārāyaṇam—az Istenség Személyisége; *namaḥ-kṛtya*—a tiszteletteljes hódolat felajánlása után; *naram ca eva*—és Nārāyaṇa Rṣi; *nara-uttamam*—a legfelsőbb emberi lény; *devīm*—az istennő; *sarasvatīm*—a tudás úrnője; *vyāsam*—Vyāsadeva; *tataḥ*—ezek után; *jayam*—minden, ami a győzelemért van; *udīrayet*—legyen hirdetve.

Mielőtt bárki elbeszelné e *Śrīmad-Bhāgavatamot*, mely a győzelem legjobb eszköze, ajánlja fel tiszteletteljes hódolatát az Istenség Személyiségének, Nārāyaṇának, Nārāyaṇa Rṣinek, a legkiválóbb emberi lénynek, Sarasvatī anyának, a tudás istennőjének és Śrīla Vyāsadevának, a szerzőnek.

MAGYARÁZAT: A Védikus Írások és a *Purāṇák* célja az anyagi lét legsötétebb régióinak legyőzése. Az élőlény megfedkezett Istenhez fűződő kapcsolatáról, mert időtlen idők óta túlzott ragaszkodás fűzi az anyagi érzékielégitéshez. Létért való küzdelme az anyagi világban szakadatlan, s hiába készít oly sok tervet, lehetetlen kijutnia belőle. Ha győzni akar ebben az örökös, létért folytatott küzdelemben, fel kell újítania örök kapcsolatát Istennel. Akik el akarják fogadni e gyógy módot, azoknak az olyan szentírásoknál kell menedéket keresniük,

mint a Védák és a *Purāṇák*. Az ostobák azt mondják, a *Purāṇáknak* nincsen közük a Védákhoz. Ám a *Purāṇák* valójában nem mások, mint a Védák kiegészítő magyarázatai, az emberek legkülönbözőbb típusaihoz szólva. Minden ember más. Vannak, akiket a jóság kötőereje vezérel, mások a szenvedély, megint mások pedig a tudatlanság kötőerejének hatása alatt állnak. A *Purāṇák* úgy tagolódnak részekre, hogy az az emberek minden rétegének hasznára válhat. Fokozatosan visszatérhetnek eredeti helyzetükbe, és megszabadulhatnak a létért vívott könyörtelen küzdelemtől. Śrīla Sūta Gosvāmī azt az utat mutatja meg, amelyet a *Purāṇák* elbeszélése jelent. Követheti őt mindenki, aki a Védikus Irodalom és a *Purāṇák* prédikátorává szeretne válni. A *Śrīmad-Bhāgavatam* a tiszta *Purāṇa*, s legfőképpen azoknak szól, akik végképp meg akarnak szabadulni az anyagi kötöttségektől.

5. VERS

मुनयः साधु पृष्ठोऽहं भवद्विर्लोकमङ्गलम् ।
यत्कृतः कृष्णसम्प्रश्नो येनात्मा सुप्रसीदति ॥ ५ ॥

*munayaḥ sādhu pṛṣṭo 'haṁ bhavadbhir loka-maṅgalam
yat kṛtaḥ kṛṣṇa-sampraśno yena ātmā suprasīdati*

munayaḥ—óh, bölcsek; *sādhu*—ez lényeges; *pṛṣṭaḥ*—kérdéztett; *ahaṁ*—engem; *bhavadbhiḥ*—mindannyiótok által; *loka*—a világ; *maṅgalam*—jólét; *yat*—mert; *kṛtaḥ*—feltett; *kṛṣṇa*—az Istenség Személyisége; *sampraśnaḥ*—lényeges kérdés; *yena*—ami által; *ātmā*—önvaló; *suprasīdati*—teljesen elégedett.

Óh, bölcsek, helyesen kérdeztetek! Kérdéseitek értékesek, mert az Úr Kṛṣṇára vonatkoznak, s lényegesek, mert a világ érdekét szolgálják. Csakis az ilyen kérdések tudják elégedetté tenni az önvalót.

MAGYARÁZAT: Ahogyan korábban leírtuk, a *Bhāgavatamból* az Abszolút Igazságot lehet megismerni. Éppen ezért a naimiṣāraṇyai bölcsek kérdései valóban helyénvalóak, mert Kṛṣṇára vonatkoznak, az Istenség Legfelsőbb Személyiségére, az Abszolút Igazságra. A *Bhagavad-gītāban* (15.15) az Istenség Személyisége azt mondja, hogy a Védákban nincs más, mint ösztönzés az Ő keresésére. Ezért a Kṛṣṇára vonatkozó kérdések a védikus kérdések lényegét képezik.

A világ teli van kérdésekkel és válaszokkal. A madarak, a vadállatok, az emberek állandóan kérdésekkel és válaszokkal foglalkoznak. Reggel a madarak a fészükben kérdésekkel és válaszokkal kezdik napjukat, s ugyanezek a madarak este visszatérve újra csak kérdésekkel és válaszokkal törődnek. Az ember, ha nem alszik éjjel, kérdéseken és válaszokon töpreng. Az üzletember a piacon kérdésekkel és válaszokkal kerül szembe, s ugyanezt teszik az ügyvédek a bíróságon, a diákok az iskolákban és az egyetemeken. A törvényhozók a parlamentben szintén kérdésekkel és válaszokkal foglalkoznak, akárcsak a politikusok és az újságírók. Bár egész életükben csak kérdeznek és válaszolnak, a legkevésbé sem elégedettek. A lelket csak olyan kérdések és válaszok teszik elégedetté, amelyek Kṛṣṇával kapcsolatosak.

Kṛṣṇa a legbensőségesebb mesterünk, barátunk, apánk, fiunk vagy szerelmünk. Elfelejtettük Kṛṣṇát, ezért oly sok min-

dent kitaláltunk, amiről kérdezni s amire válaszolni lehet, de egyik sem tud teljes elégedettséget nyújtani. Kṛṣṇán kívül minden más csupán ideig-óráig tartó elégedettséget okoz, ezért ha teljesen elégedettek akarunk lenni, akkor a Kṛṣṇáról szóló kérdésekhez és válaszokhoz kell fordulnunk. Egy pillanatig sem tudunk létezni anélkül, hogy ne tennénk fel kérdéseket vagy ne adnánk válaszokat. A *Śrīmad-Bhāgavatam* olyan kérdésekkel és válaszokkal foglalkozik, amelyek Kṛṣṇával kapcsolatosak, ezért a legnagyobb elégedettséget nyújtja számunkra csupán azzal, ha olvassuk vagy halljuk ezt a transzcendentális írást. Az embernek meg kell ismernie a *Śrīmad-Bhāgavatamot*, s megoldást kell találnia a társadalmat, a politikát és a vallást illető minden problémára. A *Śrīmad-Bhāgavatam* és Kṛṣṇa minden dolog végső lényege.

6. VERS

स वै पुंसां परो धर्मो यतो भक्तिरधोक्षजे ।
अहैतुक्यप्रतिहता ययात्मा सुप्रसीदति ॥ ६ ॥

*sa vai puṁsāṁ paro dharmo yato bhaktir adhokṣaje
ahaituky apratihata yayātmā suprasīdati*

saḥ—az; *vai*—bizonyára; *puṁsāṁ*—az emberiség számára; *paraḥ*—magasabb; *dharmah*—hivatás; *yataḥ*—ami által; *bhaktiḥ*—odaadó szolgálat; *adhokṣaje*—a Transzcendensnek; *ahaitukī*—indokolatlan; *apratihatā*—töretlen; *yayā*—ami által; *ātmā*—az önvaló; *suprasīdati*—teljesen elégedett.

Az emberiség legmagasabb rendű hivatása [dharmája] az, amely által az ember eljuthat a transzcendentális Úrnak végzett szeretetteljes odaadó szolgálatig. Ennek az odaadó szolgálatnak töretlennek kell lennie, valamint mentesnek minden indítéktól, hogy teljes elégedettséget nyújtson az önvalónak.

MAGYARÁZAT: Ebben a kijelentésében Śrī Sūta Gosvāmī Naimiṣāranya bölcseinek első kérdésére válaszol. A bölcsök arra kérték, foglalja össze a kinyilatkoztatott írások teljes sorát, s mutassa be ezek leglényegesebb részét, hogy az elesett lelkek, a köznap, egyszerű emberek könnyen megérthessék. A Védák kétféle tevékenységet írnak elő az ember számára. Az egyiket *pravṛtti-mārgának*, az érzéki élvezet útjának nevezik, a másikat *nivṛtti-mārgának*, a lemondás ösvényének. Az élvezet útja alacsonyabb rendű, míg a legfelsőbb célért hozott áldozat felsőbbrendű. Az élőlény anyagi léte nem más, mint a valóságos élet beteges állapota. A valódi élet a lelki lét, a *brahma-bhūta* lét, amelyben az élet örök, gyönyörteljes és tudással teli. Az anyagi lét átmeneti, illúzióval és nyomorúsággal teli, s nélkülöz minden boldogságot. Nem más, mint hasztalan kísérletezés, hogy megszabaduljunk a gyötrelmekről, s amelyben a szenvedés átmeneti megszűnését nevezik tévesen boldogságnak. Ezért az anyagi élvezet útja, amely ideiglenes, nyomorúságos és csalóka, alacsonyabb rendű, míg a Legfelsőbb Úrnak végzett odaadó szolgálat, amely az örök, gyönyörteljes és tudatos élethez vezet, felsőbbrendű elfoglaltság. Néha azonban beszennyeződik, amikor az alacsonyabb rendűvel keveredik. Ha például anyagi haszon fejében végezzük az odaadó

szolgálatot, az feltétlenül akadályt jelent a fejlődésben a lemondás útján. A végső boldogulásért végzett lemondás vagy áldozat mindenképpen jobb, mint az élvezet a beteges élethez vezetben. Az ilyen élvezet csak súlyosbítja a betegség tüneteit, s meghosszabbítja időtartamát. Ezért az Úrnak végzett odaadó szolgálatnak tisztának kell lennie, vagyis mentesnek az anyagi élvezet utáni legkisebb vágytól is. Az embernek ennek érdekében el kell fogadnia a felsőbbrendű tevékenységet az Úr odaadó szolgálatának formájában, a filozófiai spekuláció, a szükségtelen vágyak és a gyümölcsöző cselekedetek leghalványabb árnyalata nélkül. Egyedül ez vezethet örök megnyugváshoz az Úr szolgálatában.

Szándékosan utaltunk a *dharma* szóra mint elfoglaltságra, mert a *dharma* szó alapvető jelentése „az, ami biztosítja az ember létét”. Az élőlény létfenntartása azt jelenti, hogy cselekedeteit összehangolja azzal a kapcsolattal, amely a Legfelsőbb Úrhoz, Kṛṣṇához fűzi. Kṛṣṇa a középpont az élőlények számára; Ő a mindenkit vonzó élőlény, örökkévaló forma a többi élőlény, a többi örökkévaló forma között. A lelki létben minden élőlény örök formával rendelkezik, s mindegyikük számára Kṛṣṇa jelenti az örök vonzalmat. Kṛṣṇa a teljes egész, s mindenki más az Ő szerves része. Kapcsolatuk szolgálja és szolgálta közötti kapcsolat, amely transzcendentális, és teljesen eltér attól, amit az anyagi létben tapasztalunk. A szolga és a szolgált közötti kapcsolat a bensőséges legnagyszerűbb formája. Az ember ráébredhet erre, ahogyan az odaadó szolgálatban fejlődik. Mindenkinél az Úr transzcendentális, szerető szolgálatát kell végeznie, még az anyagi lét jelenlegi, feltételekhez kötött állapotában is. Ez adja majd az ember kezébe a valódi élet kulcsát, s ez teszi majd tökéletesen elégedetté.

Ha figyelmesen elolvasta a fenti sorokat, nem fog nehézséget okozni, hogy megválaszolja a következő kérdéseket:

1. Mire szolgál a *varṇāśrama-dharma* rendszer?
2. Kiket nevezünk *karmīknak*?
3. Kiket nevezünk *jñānīknak*?
4. Mi a *Purāṇák* célja?
5. Mire vonatkoztak a naimiṣāranyai bölcsök kérdései?
6. Mi az emberiség legmagasabb rendű hivatása (*dharmája*)?

A *Śrīmad-Bhāgavatam* kötetei megrendelhetők:
8966 Somogyvámos, Fő u. 38. Tel.: (85) 340-185

tanak. Ezáltal könnyebben megelőzhetőek a filozófiai és a gyakorlati elvektől való elhajlások. Az egyházi intézménysülést mellőző vallások általában elveszték a történelem súllyesztőjében.

2. Megfelelő belső struktúra esetén, ahol minden tagért felelősséget vállal valaki, az egyház könnyebben meg tudja szervezni a gyülekezet képzését, oktatását és személyes lelki problémáinak megoldását.

3. Az egyház közösségformáló ereje segíti a felnövekvő nemzedékeknek az egyház struktúrájába való beilleszkedését, valamint az egyházfejlesztésre és a prédikálásra irányuló törekvéseket.

4. Az egyház mint intézmény hivatalos kapcsolatokat tud kialakítani és fenntartani más egyházi, állami és társadalmi intézményekkel, így nem szigetelődik el a külvilágtól.

A bhakták közössége

A védikus hagyományban Kṛṣṇa híveit *bhaktáknak* nevezik, közösségüket pedig *sādhū-saṅgának*, vagyis a szentek gyülekezetének. *Satām prasaṅgān*

mama-vīrya-saṁvidah. A *bhakták* mindig arra törekszenek, hogy a *bhakták* közösségében szolgálják Kṛṣṇát. A *vaiṣṇava* filozófia egyik alaptanítása az, hogy az odaadó szolgálatban való fejlődést a *bhakták* társasága elősegíti, a materialistáké pedig akadályozza. Ez természetes is, hiszen azok az emberek, akikkel kapcsolatban vagyunk – azaz akikkel találkozunk, beszélgetünk, együtt eszünk, alszunk, dolgozunk, élünk –, hatnak a tudatunkra (*saṅgāt saṅjāyate kāmah*). Ha sokat tartózkodunk materialisták között, az az anyagi vágyainkat fogja táplálni, a transzcendentalisták társasága viszont a lelki fejlődés iránti vágyunkat erősíti majd. Az egyháznak tehát az is nagyon fontos szerepe, hogy minél több lehetőséget biztosítson a híveknek az együttlétre, melynek középpontjában Kṛṣṇa szolgálata áll. Erre a templomok remek lehetőséget nyújtanak, ahol a hívek minden reggel és este közös lelki gyakorlatokon vehetnek részt, és együtt énekelhetnek, beszélgethetnek Kṛṣṇáról. Még ennél is jobb, ha az ember az egész napját a *bhakták* társaságában töltheti. Erre a célra alakultak meg a Kṛṣṇa-tudatos farmközösségek, ahol a családos hívek a megélhetésükre valót is elő tudják teremteni.

Azok, akik a Kṛṣṇa-tudatos központoktól távol élnek, a saját otthonukban is kialakíthatnak egy kis templomot, ahová másokat is meghívhatnak Kṛṣṇáról szóló közös beszélgetésekre. Ez a *nāma-haṭṭa-saṅgának* nevezett rendszer évszázadok óta működik sikeresen

Bengália falvaiban. A hívek természetesen nem-hívő családtagjaikhoz, ismerőseikhez fűződő szeretetteljes kapcsolatukat is ápolják.

Az Úr Caitanya mozgalmának legfőbb célkitűzése az, hogy minél több ember ismerhesse meg Kṛṣṇa tanításait, a tagok ezért arra törekszenek, hogy változatosan, sokszínűen mutassák be e tanításokat (*yāre dekha, tāre kaha kṛṣṇa-upadeśa*).

Templomok minden házban

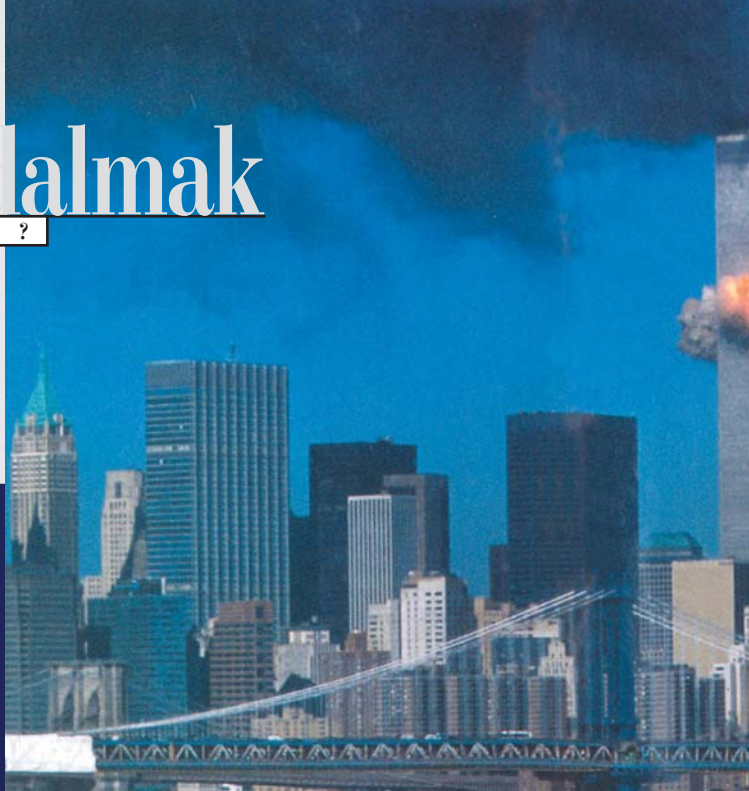
Említettük, hogy a templom egy olyan hely, ahol Isten imádata folyik. A *vaiṣṇava* templomokban Kṛṣṇa *mūrti*-formáit avatják be és imádják. Ezek a szobrok nem bálványok, hanem Kṛṣṇa hiteles képviselői, melyeket a védikus szentírások előírásai alapján alkotnak meg. Az Úr ebben az *arcā-vigraha* formában anyagi érzékeink számára is felfogható módon jelenik meg, hogy látásunkat, hallásunkat, ízlelésünket, szaglásunkat, tapintásunkat is az Ő szolgálatába tudjuk állítani. Mindehhez a templom épülete biztosít megfelelő teret, s arra is lehetőséget nyújt, hogy az emelkedett *bhakták* társaságában elsajátíthassuk az odaadó szolgálat folyamatát. A *mūrti* imádatára és ételünk felajánlására otthon is van mód, de mivel az imádat szintje itt nem olyan magas, és a *bhaktákkal* való együttlétre is kevesebb a lehetőség, a templomi és az otthoni vallásgyakorlás szerepe egyaránt fontos.

Szent háború?

2001. szeptember 11-én történt valami. Olyasvalami, ami egyszeriben sok ember életét alapvetően megváltoztatta. Sok gyerek lett aznap árva. Ezrek értelmetlen halála joggal vívhatja ki emberek millióinak döbbenetét és fájalmát. „Miért? Ki tette?” Valóban: miért vezették neki azt a két utasszállító gépet a Világkereskedelmi Központ ikertornyának?

Azt mondják, egyesek úgy fejezik ki Isten iránti ragaszkodásukat, esetleg szeretetüket, hogy önként mennek a halálba, minél több embertársukkal együtt. Az, hogy az a sok szerencsétlen mit gondol a tervéről, megszentült emberünket nem zavarja. „Szent háború.” Ki ellen? Miként lehetne vallásos cselekedetnek tekinteni azt, amikor ártatlan embereket ölnek halomra, brutális módon, különös kegyetlenséggel, előre megfontolt szándékkal a vallás nevében? Vajon örömet okoz ez Istennek?

*tapyante loka-tāpena
sādhavaḥ prāyaśo janāḥ
paramārāḍhanam tad dhi
puruṣaśyākhilātmanah*

„Azt mondják, hogy a nagy személyiségek, amiatt, hogy az emberek szenvednek, szinte mindig önként vállalják a szenvedést. Úgy tartják, ez a mindenki szívében jelen lévő Istenség Legfelsőbb Személyisége imádatának legmagasabb rendű formája.” (Bhāg. 8.7.44)

Vagyis a valóban szent életű személyiségek önként vállalják mások szenvedéseit. Jézus Krisztus vállalta megaláztatásának és keresztre feszítésének kínját mások bűneinek enyhítése érdekében. Vāsudeva Datta (15–16. sz.), aki a Kṛṣṇa-tudat egyik nagy prédikátora volt, a következő szavakkal fordult Śrī Caitanya Mahāprabhuhoz: „Drága Uram! Hadd vegyem magamra az élőlények minden bűnös visszahatását, s hadd szenvedjek örökké pokoli körülmények között!” A Kṛṣṇa-hívők szerint akkor az összes élőlény felszabadult ezen önfeláldozó válllását követően. Śrīla Haridāsa Thākura (16. sz.) pedig, aki muzulmán családban született, szinte halálra botozták amiatt, hogy példamutatóan kitartott vallásos elvei mellett, erőt és lelkesedést nyújtva ezzel kora többi lelki gyakorlója számára. Śrīla Haridāsa Thākura a szent név éneklése folyamatának egyik legnagyobb prédikátora volt.

Példájuk önmagáért beszél. Ezzel szemben milyen alapon lehetne szent életű, vallásos embernek tekinteni azt, aki készakarva szenvedést okoz másoknak? Hol van egy Írás, amely ezt szentesíti? Mind a cselekvő, mind maga a tett elítélendő, ha nem mások javát szolgálja. Isten szolgálai mások jóléte, boldogsága érdekében cselekednek, és semmi közük nincs az ilyenfajta ször-

nyűségekhez. Az igaz vallásos folyamat követése nem okozhat szenvedést másoknak. Ha azonban lelkiismeretlen személyek saját céljaik érdekében félremagyarázzák a szentírásokat, akkor azok követői letérnek a hiteles ösvényről, s erről kétes tetteik eredménye tesz tanúbizonyságot.

Egy biztos: minden ember, lévén Isten szerves része, örökölte az Úr azon tulajdonságát, hogy szabad akarattal rendelkezik. Ezért minden cselekedetünkkel, amellyel az Ő törvényei ellen lázadunk, valójában saját szenvedéseinket segítjük elő. Nem az Úr büntet – mi büntetjük saját magunkat törvénytelen tetteink következményei által. Tehetünk jót is, természet adta jogunk van hozzá, de ugyanennyi jogunk van ahhoz is, hogy megszegjük a természet törvényeit. Az anyagi természet pedig aszerint „büntet” és „jutalmaz”, ahogy cselekszünk. Az anyagi természet nem könyörtelen – egyszerűen csak pártatlan. Csupán egyensúlyra törekszik. Egyik törvénye szerint pedig az, aki erőszakot követ el mások ellen, maga is hasonló módon válik tette áldozatává. Mivel minden élőlénynek egyenlő joga van az élethez, mert mindenki Isten gyermeke, ezért testvéreink elpusztítása mindenképpen bajt hoz a fejünkre. Tehát: ahogy állatok százmillióit küldjük lelkiismeretfurdalás nélkül a vágóhi-

dakra nap mint nap, úgy ne csodálkozunk el azon, hogy az ENSZ és más világszervezetek igyekezete ellenére sincs béke a Földön, és hogy hasonlóképpen mérszólják le kegyetlenül ártatlan emberek tíz- és százazezeit. Elképzelhető, hogy egyesek számára ez a hasonlat kissé durvának tűnik, de eddig még senki nem kérdezte meg az állatokat, hogy ők hogyan vélekednek erről a „bá-násmódról”. Mindemellett a vallás elvei az erőszak ellen szólnak, s nem engedhetjük meg azt, hogy a védelemre szoruló ártatlan élőlények ellen irányuló erőszakos tettek ilyen globális méreteket öltsenek.

S ha már nem tudunk most rögtön pozitív irányba lépni, akkor legalább ne tegyünk olyat, ami a negatív oldalt erősíti! Ha nem tudjuk elfogadni az igaz vallás elveit most rögtön, akkor legalább próbáljuk megérteni azt, mit tanulhatunk ebből a szomorú történetből! Egyesek szerint vallási ellentétek húzódnak az események háttérében, s nagyon szomorú, ha valóban így van. Mind a vallási, mind az etnikai megkülönböztetés rendkívül destruktív minden társadalomra, minden nemzetre nézve, s nem szabad eltűnnünk ennek semmilyen szintű megnyilvánulását, ha jót akarunk magunknak és embertársainknak. Isten előtt mindenki egyenlő, mivel örök lelki élőlények vagyunk, és csak az anyagi testtel való hamis azonosítás készteti az embereket arra, hogy így cselekedjenek. Egyedül ebből a tudatlanságból fakad, hogy némelyek szélsőséges, előítéletektől terhes tettekre ragadtatják magukat valami nehezen körülírható dolog védelme érdekében, holott most épp a nemzetek közötti baráti kapcsolatok előmozdításán fárado-

zik több ország vezetője. Az etnikai és vallási kisebbségek elleni uszítások vajon milyen módon építik a vallások, a különböző hittel és világnézettel rendelkező emberek baráti kapcsolatát? S ami ránk, egyszerű emberekre nézve még fontosabb: az intolerancia jegyében fognak gondolatok vajon milyen érzéseket fognak ébreszteni iskolás gyermekeink szívében? Komoly felelőssége van a felnőtt társadalomnak abban, hogy a jövő nemzedéke miként fog viszonyulni a jelenkori válságokhoz és milyen választ fog adni rájuk. Háború vagy béke? Válaszuk tőlünk is függ majd egy kicsit.

Śacīsūta dāsa

A KRISNA-TUDAT NEMZETKÖZI SZERVEZETÉNEK ÁLLÁSFOGLALÁSA AZ AMERIKÁT ÉRT TERRORTÁMADÁSRÓL

A Hare Krisna közösség elítéli a terrorista erőszakot és a szektáriánus gyűlölködést.

A Krisna-tudatú Hívők Nemzetközi Szervete, közismertebben a Hare Krisna mozgalom, elítéli a terroristák támadását, mely New Yorkot érte szeptember 11-én. Résztvételüket fejezzük ki az áldozatok és szeretteik, valamint mindenki iránt, akiket súlytotta a tragédia, és imádkozunk értük.

Az emberek közötti szörnyű erőszak a mai világ járványává vált. Sajnos, most Amerikát is mélyen súlytotta a terrorizmus borzalma.

Miközben a kegyetlen merénylet elkövetői után kutatnak, fontos, hogy ne süllyedjünk bele mi is abba a gyűlölködésbe, ami az ilyen erőszakot táplálja. Amerika a törvények nemzete, és arra törekszik, hogy az igazság és a szabadság terén példát mutasson a világnak. Ne felejtsük el, hogy néhány ember tette nem képviseli egy egész csoport hitvallását, és óvakodjunk attól, hogy a történetek miatt elítéljünk valamilyen vallási vagy etnikai csoportot.

„Imádkozunk az Úrhoz, mindenki Legfelsőbb Atyjához és Barátjához, hogy megszűnjön a gyűlölködés, a faji megkülönböztetés és a szektátság, ami az ilyen, ártatlan emberekre irányuló erőszakos cselekedeteket táplálja.”

Lépések egy lelki társadalom felé

felé

Gaura-śakti prabhuval, a somogyvámosi Krisna-völgy vezetőjével készítettük az alábbi interjút egy lelki közösség társadalomfilozófiai alapjairól.

– A Kṛṣṇa-tudat terjedésével annak is tanúi vagyunk, hogy sok helyen farmközösségek jönnek létre, ahol a hívők a természet közelségében élnek. Vajon e farmközösségek csupán a természet iránti vonzódásból születnek?

– Ez az életmód jóval több pusztán a természethez való vonzódásnál. A Kṛṣṇa-tudatos farmközösségek létrehozásával Śrīla Prabhupāda egy praktikus alternatívát akart felajánlani mindazoknak, akik már megcsömörlöttek az úgynevezett modern kor mindent átható, elvtelen és élvhajhász mentalitásától. Mivel az életünket új alapokra helyeztük, számunkra mások az értékek, mint általában a nyugati emberek számára. Ha ezek szerint az elvek szerint akarunk élni, akkor a vidéki, falusi élet ehhez megfelelőbb körülményeket biztosít.

– Prabhupāda, a Kṛṣṇa-tudatos mozgalom alapítója szembefordult-e a nyugati világ értékrendjével?

– Igen, keményen bírálta az iparosításon és materializmuson, s az azt fenntartó munkások lelketlen kihasználásán alapuló modern társadalmat. Az ő szempontjából, a Nyugattal kapcsolat-

ban, „értékrend” helyett inkább „értékrendtelenségről” beszélhetünk.

– A nyugati társadalmakat jóléti társadalmaknak is nevezik, te pedig a munkások kihasználásáról beszélsz. Mit értesz ez alatt?

– A társadalomnak az anyagi megélhetésen túl a spirituális fejlődést és a lelki boldogságot is biztosítania kell. Akármilyen fejlett is egy materialista civilizáció, az anyagi fejlődés terén tett erőfeszítései csak az állati élet igényeit: az evést, az alvást, a nemi életet és a védekezést szolgálják. Ha nem fordulnak az emberek az örökkévaló lelki értékek felé, akkor ebből a szempontból csak „művelt állatoknak” tekinthetők. Prabhupāda ezt a társadalmi modellt, a szentírásokra hivatkozva, a lélek örök érdekeivel ellentétes lelki kizsákmányolásnak tekintette. Ezzel szemben ő egy lelki társadalmi rendszer szükségességére hívta fel a figyelmet. Prabhupāda tehát annak a társadalmi rendszernek a szószólója, melyben az emberek lelki fejlődést és elégedettséget érhetnek el azáltal, hogy a mindennapi tevékenységeiket és munkájukat az Őrnek végzett felajánlásként végzik. Ezt az ideális társadalmi rendszert szanszkritul *daiva-varṇāśrama-dharmának* hívják.

– Sokan próbálták már megal-

kotni az ideális társadalom modelljét. Prabhupāda mire alapozta ezzel kapcsolatos tanításait?

– Az egyik legjelentősebb és minden bizonnyal a legszélesebb körben ismert védikus szentírás, az ötezer éve lejegyzett *Bhagavad-gītā* az alapja a tanításainak. Ebben a könyvben maga Isten beszél a lelki társadalom alapelveiről, melyek egy jóval terjedelmesebb műben, a *Śrīmad-Bhāgavatamban*, részletesen is kifejtésre kerülnek. Prabhupāda gyakran hangsúlyozta, hogy nem a saját elgondolásait tanítja, hanem a szentírásokban található isteni kinyilatkoztatásokat ismétli el oly módon, hogy az a modern kor embere számára is érthető legyen.

– Az elmúlt évszázadok Indiájának társadalmak inkább a merev kastyrendszerrel volt ismert. Mi a *varṇāśrama* kapcsolata a kastyrendszerrel?

– Śrīla Prabhupāda szemlélete India szent könyveinek, a Védáknek a tanításain alapul, ez azonban nem akadályozza meg abban, hogy rámutasson: a születésen alapuló indiai kastyrendszer nem más, mint a szentírások elveinek materialista elferdítése. Az eredeti tanítások szerint az emberek nem *beszületnek* a különböző társadalmi osztá-

lyokba, hanem az *adottságaik* és a kép-zésük alapján válnak a tagjává – de sa-jnos ma ezt figyelmen kívül hagyják. Persze nem csak az indiai, hanem a vi-lág összes materialista társadalma aka-dályozza, sőt, ellehetetleníti tagjainak lelki fejlődését. Mi minden vallásosság-nak álcázott bűnt és elhajlást elutasítunk, legyen az az indiai kasztrendszer, a keresztények középkorban lobogó máglyái vagy az iszlám fanatikusainak terrorcselekményei napjainkban.

– **Milyen társadalmi osztályokat különböztetünk meg a *varṇāśra-māban*?**

– Kṛṣṇa azt mondja a *Bhagavad-gītāban*, hogy megteremtésekor négy társadalmi osztályra, *varṇāra* tagolta az emberiséget az anyagi természet kötő-erői és az egyénekre jellemző munkate-vékenység szerint. A társadalmi felosz-tás az értelmiséggel, a *brāhmaṇákkal* kezdődik, akik tanítói és papi funkciókat látnak el. A következő az irányítók, a *kṣatriyák* osztálya, akik az uralkodói és az ezzel járó vezetési feladatokat lát-ják el. Az a kötelességük, hogy védel-mezzék a társadalom minden tagját, különös tekintettel azokra, akik helyze-tüknél fogva védelemre szorulnak, mint például a tehenek, a *brāhmaṇák*, a nők, a gyerekek és az idősek. A *vaiśyák* a ke-reskedők, földművesek és a tehénvéde-lemmel foglalkozók rétegét alkotják. Ők felelősek a társadalom fenntartásáért és az anyagi fejlődésért. A kétkezi munká-sokat *śūdráknak* nevezik: munkájukkal a különböző feladatok végrehajtását se-gítik. A társadalmat ugyanakkor lelki rendekre is felosztják.

– **Lelki rendek? Kifejtenéd ezt bővebben?**

– A *varṇāśrama* társadalomban az emberi élet négy szakaszból áll, s mivel az élet minden szakaszának a lelki ön-megvalósítás a célja, e szakaszokat lelki rendeknek nevezik. Az első szakasz a gyermek- és ifjúkor. Ez az időszak hu-szonöt éves korig tart, és célja az, hogy e rend tagjai, a *brahmacārik*, lelki tanítómestereik segítségével minél nagyobb tudásra tegyenek szert. Hogy figyel-mük teljesen az ismeretek elméleti és gyakor-lati elsajátítására, a lelki gyakorlatokra, az érzékek szabályozására irányuljon, cölhibátusban élnek. Huszonöt éves kor-

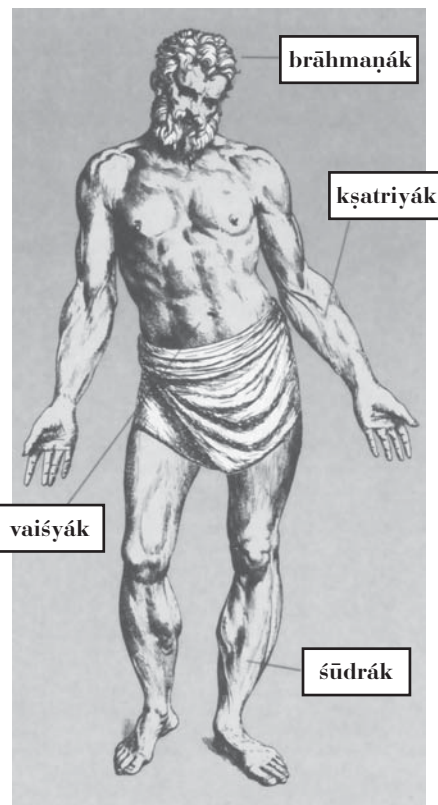
tól kezdődik a második szakasz, a csa-ládós rend. Tagjai, a *gṛhasthák*, a csa-lád fenntartásával vannak elfoglalva. Ötven éves koruk körül, amikor a gyer-mekek már felnőttek és képesek az önálló életre, a szülőknél – bár tovább-ra is figyelemmel kísérik gyermekeik boldogulását – ismét több lehetőségük nyílik a lelki gyakorlatokra. Ekkor lép-nek a visszavonulás útjára, a *vāna-prastha* rendbe. Az élet utolsó szakasza a *sannyāsa* rend: az ember végleg le-mond családi kötelezettségeiről és vándor szerzetesként élve, teljesen Isten szolgálatának szenteli magát.

– **Visszatérve az előbbi felosz-táshoz, mi alapján dől el, hogy ki milyen *varṇába*, azaz osztályba tartozik?**

– A *varṇāśramában* az emberek fog-lalkozását, társadalmi helyzetét nem a származás és az anyagi háttér, hanem a jellem és egy adott tevékenységre való természetes hajlam, valamint a megfe-lelő képzéssel elért alkalmasság hatá-rozza meg. Manapság az emberek ha-mis ideáloknak próbálnak megfelelni. Bizonyos helyzetek értékesnek számítá-nak, s a legtöbben ezek elérésére törek-szenek, függetlenül attól, hogy alkal-masak-e rá. Egy társadalom fennmara-dását azonban csak a számtalan különféle tevékenység együttes megléte tudja biztosítani, ezért minden tevé-kenységnek megvan a maga szerepe – ennél fogva mindegyik értékesnek tekin-tendő. A védikus kultúrában tehát min-denkit a természetének megfelelő mun-kában való elmerülésre bátorítanak, az ember képességének maximális kibon-takoztatását segítve ezzel elő. Az egyén-nek erre vonatkozó jogát Kṛṣṇa külön is megemlíti a *Gītāban*.

– **A történelemben nyomon kö-vethető, ahogy a különböző osztá-lyok az idők során állandó harcot folytattak egymással a hatalomért és a termelőeszközök birtoklásáért. Hogyan lehet egy lelki társadalom-ban az eltérő érdekű csoportok kö-zötti békét fenntartani?**

– A különböző korokban különböző csoportok ragadták magukhoz a hatal-mat, és saját érdekeiket szem előtt tart-va használták ki a társadalom erőforrá-sait. A *brāhmaṇák* uralma teokráciát, a

kṣatriyáké feudalizmust, a *vaiśyáké* ka-pitalizmust, a *śūdráké* pedig kommu-nizmust eredményezett. Ezek a rend-szerek nyilvánvalóan híján vannak az általános társadalmi elégedettségnek és jólétnek – mind lelki, mind anyagi té-ren. Az a közös bennük, hogy a társada-lom középpontjában egy adott csoport anyagi előnyszerzése, érzékielégítése áll, s ebből következően a társadalom tagjainak érdekei örökös ellentétben áll-nak egymással. Ha azonban a céljaikat összehangolják, akkor a közös célért való együttes erőfeszítés békét hozhat a társadalomba. Ezt a „béke képlete-ként” tanítja Kṛṣṇa a *Gītā* ötödik fejeze-tében: „*Akinek tudata Bennem merül el, s tudja, hogy Én vagyok minden áldozat és önfegyelmzés végső ha-szonélvezője, minden bolygó és félis-ten Legfelsőbb Ura, valamint az összes élőlény jóakarója és jótévője, az megszabadul az anyagi szenvedé-sektől, és eléri a békét.*” A békét te-hát Isten szolgálatának a középpontba helyezésével érhetjük el.

– **Mi szükséges ahhoz, hogy egy társadalomban létre lehessen hozni ezt a harmóniát?**

– Kṛṣṇa azt mondja, hogy a külön-

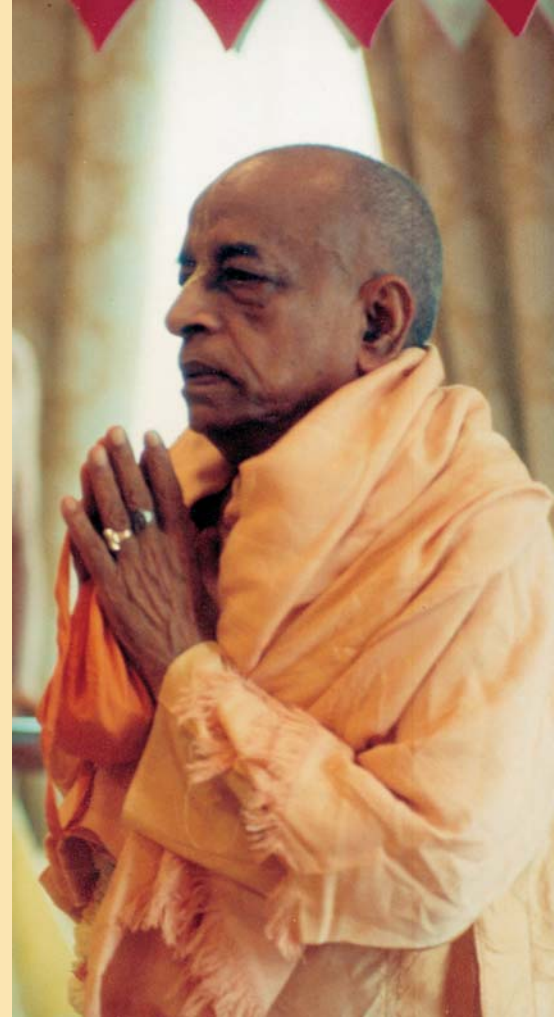
bőző osztályok olyanok, mint a társadalom testének a tagjai. A *brāhmaṇák* a fejet, a *kṣatriyák* a karokat, a *vaiśyák* a törzset, a *sūdrák* pedig a lábakat képviselik. Ez a hasonlat nagyon kifejező, mivel a test végtagjai szerves egészet alkotnak. Valójában egyik tagja nélkül sem lehet teljes a test: egészséges működéséhez különböző részeinek harmonikus együttműködésére van szükség. Hiába gondolja a kéz, hogy inkább megtartja az enniválót, mintsem hogy a gyomornak adná: az ilyen önző mentalitás, a testrészek bármelyikét jellemezze is, az egész test pusztulásához vezet. Ez a társadalmi rendszer tehát a különbözőség pozitív egységén, nem pedig a viszályokat keltő megkülönböztetésen alapul. A *varṇāśrama* tehát egy olyan rendszer, melyet az egyének és csoportok egymás iránt érzett és kimutatott kölcsönös tisztelete és elismerése jellemez, és amelyben mind a lelki, mind a társadalmi osztályok harmonikusan együttműködnek. Ha a társadalom minden tagja megfelelő képzésben re-

szesül, akkor mindenki megtanulja, megérti és alkalmazza ezt az elvet.

– Tudom, hogy nem könnyű, de megpróbálnád a beszélgetésünk lényegét egy mondatban összegezni? Mi a célja a *varṇāśrama-dharmának*, a lelki alapokon nyugvó társadalmi rendszernek?

– A *varṇāśrama*-társadalom lelki elveken alapuló, tudományosan szervezett rendszere, különböző helyzetű és képességű tagjait – az egyszerű életmód és emelkedett gondolkodás elvét követve – folyamatosan és biztosan vezeti az emberi élet valódi küldetésének beteljesítése felé, hogy megvalósíthassák örökévaló szeretetteljes kapcsolatukat az Istenség Legfelsőbb Személyiségével, az Úr Śrī Kṛṣṇával.

*Ő Isteni Kegyelme A. C.
Bhaktivedanta Swami Prabhupāda,
aki megismertette a Nyugattal a
lelki társadalom modelljét.*

Levelezési rovat

Van egy klubunk

A következő levél sokak számára hasznos lehet, írja arról érdeklődött, hogyan kezdhetné el a lelki élet gyakorlását.

Hogyan lehet személyes lelki tapasztalatra szert tenni?

A kezdeti lépésekhez három dolog a legfontosabb:

1. Legyél vegetáriánus, mert az erőszak (húsevés) akadályozza a lelki fejlődést.
2. Olvasd rendszeresen Śrīla Prabhupāda könyveit, ez nagyban elősegíti majd, hogy megértsd a lelki élet alapelveit.
3. Amikor lehetőséged van, ismételd vagy énekelj a *mahā-mantrát*: Hare

Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare, Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare, Hare. Ez fogékonyra fog tenni a lelki tudásra, és ellenállóvá az anyagi energiával szemben.

A mantrázásnak kétféle folyamata van: a hallás és az éneklés/ismétlés. Mindkettőt lehet egyénileg és közösségleg is gyakorolni. Amikor egyedül vagy, 5–10 percig ismételd figyelmesen a *mahā-mantrát*. Érezni fogod, hogy tisztítja a tudatodat.

És én személy szerint mit tehetnék? Nekem ott a munkám, a családom, kábító-, mámorítószerekkel ugyan nem élek, de a saját életemből sem léphetek ki.

Először koncentrálj a saját lelki gyakorlataidra. Aztán, ha úgy adódik, Kṛṣṇa majd lehetőséget fog adni arra, hogy valami egyéb szolgálatot is végezhess. Ennek sokféle formája lehetséges, az ember képességeitől és lehetőségeitől függően. Van, aki a munkáját közvetlenül tudja alkalmazni Kṛṣṇa szolgálatában, és vannak olyanok is, akik adományokkal (a „munkájuk gyümölcseivel”) segítik a lelki élet bemutatását szolgáló tevékenységeket (templomépítés, könyvnyomtatás, ételosztás stb.).

Köszönjük szépen a kérdéseidet.

A szerkesztők

Írjon nekünk Ön is! Címünk: Vissza Istenhez magazin, 8699 Somogyvámos, Fő u. 38., E-mail: vim@pamho.net

Az ételosztás *ars poeticája*

„Miért osztotok ti ételt? — kérdezte tőlem egyszer egy korgó gyomrú érdeklődő. — Mire jó ez nektek, krisnásoknak?” A válasz lehet éppoly egyszerű és köznapi is, mint maga a kérdés, ugyanakkor lehet mély összefüggéseket rejtő és összetett is.

Világméretű egyházként kötelességünknek tartjuk, hogy a keleti vallásfilozófia elméleti és gyakorlati bemutatásán kívül embertársainkat karitatív úton is segítsük. Ez lenne hát a válasz egyszerűbb oldala. De vajon miért éppen az ételosztást választottuk? Ahogy az étkezés és az ehhez kapcsolódó mennyi szokás minden kultúrában és vallásban egyféle rituális jelentőséggel bír, úgy a *vaiṣṇava* eszmerendszer egyik sarkalatos pontja is az étkezéshez kötődik. Egy Kṛṣṇa-hívő által készített étel nem csupán tiszta körülmények között készül, de maga is tisztító hatású.

Egy vallásos ember nap mint nap igyekszik tiszteletét és köszönetét kifejezni mindazért, amit Isten adott és ad neki, de még azért is, amit történetesen elvett Istentől. Így van ez az ételek esetében is. Az adott kultúrától függően köszönetünket más és más módon fejezhetjük ki, legyen az egy egyszerű, de szívből jövő „köszönöm”, egy ima, vagy akár egy szabályok szerint zajló szertartás. Egy Kṛṣṇa-tudatú hívő azzal fejezi ki köszönetét, hogy amikor az étel megfő, az első kóstoló jogát Kṛṣṇának, az Istenség Legfelsőbb Személyiségének adja át. Az étel a lelki energiával kap-

csolatba lépve maga is lelkivé válik, éppúgy, ahogy a tűzbe helyezett vasdarab is átveszi a tűz tulajdonságait, s izzó vörössé válik. Az így keletkezett lelki étel a védikus tanítások szerint megtisztítja elfogyasztója szívét az életek során felhalmozódott bűnös (*karmikus*) visszahatásoktól.

A *karma* törvénye szerint az ember jó és rossz cselekedetei hatással vannak a jövőjére, következképp, ha szerencsétlen helyzetbe kerül, az is múltban elkövetett bűnös tetteinek az eredménye. A Krisna-tudatú Hívők Közösségének Ételt az Életért Alapítványa tisztító hatású lelki ételek osztásával igyekszik változtatni a társadalom periferiájára szorultak sorsán, enyhülést hozni szenvedéssel sújtott életükbe. Alapítványunk a hajléktalanokon kívül a nagycsaládokat, a nyugdíjasokat, a gyermekeket és minden más rászoruló célcsoportként jelölt meg, s ennek megfelelően rendszeres ellátást biztosít gyermek-, illetve nyugdíjasotthonoknak, valamint az ingyenkonyhára, az utcai ételosztásokra és az ifjúsági rendezvényekre érkező vendégeink.

Gāndharvikā-prema dāsi

Levél

Govardhanából

Drağa Anyukám!

Itt ülök a kis szobámban, este nyolc óra van, nálatok még csak délután fél négy. Itt még most is huszonhét fok körül áll a hőmérőm, s egy kicsit szokatlan ez a novemberi nyár. Kint kellemes, hűs most az éjszaka, de a csukott ajtó mögött gyorsan bemelegszik velem együtt a szoba. Kinyithatnám az ablakot, de egyelőre még nem merem, mert a Govardhana-hegyi majmok nagyon vásottak, s azt hallottam, ha az ember elmegy, és nyitva hagyja a szobája ajtaját, belopakodnak, s nagy ramazurit csapnak. Ha sikerül beszabadulniuk az őrizetlenül hagyott szobába, tevékenységük a fellelhető táplálék behabzsolásától a ruhák precíz miszlikbe szaggatásáig terjed. Vannak köztük, akik külön szemüvegre, vagy külön fényképezőgépre specializálódtak, s csak busás váltságdíj (banán, édességek) fejében szolgáltatják vissza az ellopott tárgyakat.

Amikor az ablak előtt sétálok a lapos tetőn, a körülöttem elterülő táj egy gyönyörű, állandóan mozgó körkép. S a majmok, ahogy végiglépdelnek egy-egy épülő falon, ahogy lomhán egyik falról a másikra ugranak, ahogy a gyönyörű-

titokzatos Govardhana-hegy alkonyati gerincén ücsörögnek – e körkép elválaszthatatlan részei. Egyik oldalon nagy fekete bivalyt terelő kislány tűnik fel, amott egy fehér és egy fekete kecskebak akaszkodik össze, aztán nyugaton nagy lángok csapnak a magasba: szemetet égetnek.

Itt Govardhanában szinte minden ház egy templom: a szálláshelyemen is (ami a Pāvana Dhāma nevet viseli) a kapun belépve egy nagy Rādhā-Kṛṣṇa oltár fogadja a látogatót. Ahogy a városban közlekedik az ember, a szembejövők vagy az út mellett alamizsnakérő edényükkel ücsörögők egyre csak mosolyognak, s vidám Hare Kṛṣṇa, Rādhē-Rādhē, Jaya Rādhē vagy Haribol kiáltással köszönnek rá. Majdnem minden házban tartanak tehenet, még itt a szobám ajtajával szemben is áll egy kedves tehénpajta, három nagyobb és egy kisebb lakóval. Az itteni tehenek kissé mások, mint az otthoniak: karcsúak, nagy füllűek, s a hátukon kisebbfajta púp található.

Aztán vannak kóbortehenek, akik csak vándorolnak az utcákon, s eltartja őket az élet: a Govardhana-hegy és a forгатag. A forгатag nem is az a végtelen emberáradat itt, mint amelyet zsú-

A Govardhana-hegy Indiában, Vṛndāvana területén található, és milliók tisztelik mint szent helyet. Kṛṣṇa öt-ezer évvel ezelőtti földi kedvteléseit során felemelte, és mint egy esernyőt tartotta hívei fölé. Ezt az eseményt a Kṛṣṇa-hívők minden évben megünneplik szerte a világon. Az alábbiakban egy helyszíni beszámolót olvashatnak Govardhana szent hegyéről és környékéről.

folt nagyvárosokban készült utcaképeken lát az ember. Inkább azért kelti forgatag benyomását, mert olyan a hangulat, mintha folyton fesztivál lenne a városban. Persze volt is egy nagy, több napot átölelő ünnep éppen a napokban (a Govardhana-hegy ünnepe), s éjszakaról éjszakára vidám, szárnyaló melódiák úsztak ide-oda a városban, de az ünneplés az ünnep végével sem szakadt meg valahogy.

A megérkezés napján... ahogy a kócsi Govardhana felé közeledett, meg-

igézve láttam, hogy az úttesten mozgalmas élet folyik a sötét éjszakában. Időnként felbukkant egy-egy ember, vagy egy kisebb csapat: futottak vagy sétáltak az út mentén. Delhitől távolodva egyre elvarázsoltabb lett a környék. Sokan teheneket tereltek, mások tábor-tűz mellett ücsörögtek az út közepén, s amikor a kocsni nagy ügyel-bajjal kikerülte őket, integettek, hogy telepedjünk oda melléjük. Az éjszakában misztikus hangulatok kavargtak: mindenkiből valami különös bizonyosság áradt, integettek, mosolyogtak, s mentek a dolguk után. Ugyanez érződik itt is a városban: a valóságot e szent helyen csak egy nagyon vékony anyagi fedőréteg fedi, s valami különös, édes kegy folytán, ami mindent átjár itt, ez még az idepottyant nyugati számára is nyilvánvaló. Az emberek egyszerűen, tehenillatban élnek,

de megvásárolhatatlan kincset hordoznak magukban.

Két angol *bhaktával* Vr̥ndāvanába is ellátogattunk a minap: nem sok időnk volt, s csak keveset láttam, de ez a kevés is rengeteg volt. Vr̥ndāvana egy gyönyörű, hatalmas erdő, Kṛṣṇa legmeghittebb kedvteléseinek színtere, magyarázták útítársaim, de imitt-amott eltakarja a cementtörmelék, a kosz, a szegénység, s ha az ember az anyagi érzékelés szintjén szemlélődik, tekintete, akár egy horog, ezekbe a külsőleges dolgokba akad bele, ahelyett, hogy az igazi látványnak adná át magát.

Aztán a másik nagy élmény, Rādhā-kunda következett. Hétfőn reggel, egy gyönyörű, verőfényes napon elindultunk aranylő vizének hűs partjára. A „kunda” tavat jelent, s a falucska, amely, mint egy ikerdrágakőt öleli körbe a két tavat (a Rādhā-kundát és a Śyāma-kundát), ugyancsak a szívében rejlő szent tó nevét viseli. Egy órás sétá vezet Govardhanából idáig, s félúton található egy másik szent tavacska, a Kusum-sarovara is.

Az egyik templomban találkoztunk Śācinandana Mahārājával. Az Űr szent nevének fontosságáról beszélgettünk vele. Egy dalt is elénekelt, amely a szent névről szólt, s minden versszak után megállt és mondott valamit. Csak néhányan voltunk a szobában, de a szoba csöndje távoli hangokkal keveredett: az ablakokon beszűrődtek a Rādhā-kunda partjának nektári melódiái. Aztán arról kezdett beszélni, hogy nem elég gépiesen, mintegy a külső beszélszervünkkel ismételtetni a Hare Kṛṣṇa mantrát – a belsőkkel, a szívünket odaadva kell mondani, s akkor Kṛṣṇa egy szép napon majd feltárja Magát előttünk. Végül, néhány pillanatnyi mély hallgatás után, ezzel zárta a szavait: „A Szent Név a legfontosabb, minden a Szent Névből jön.” Oly nagy hatással voltak rám ezek a pillanatok, hogy az egész napomat bearanyozták, s az aznapi történések is megerősítettek abban, hogy bizony tényleg: minden a Szent Névből jön. Miközben hazafelé igyekeztem a Rādhā-kunda parti felejtetetlen órák után, oly jó volt japázni Mahārāja szavaira emlékezve, s egyfolytában ez járt a fejemben: igen, minden a Szent Névből jön. Az út melletti gyerekek, a kedvesen mosolygó zárándokok valahogy egy csöppet sem tűntek idegennek, egy távoli, egzotikus ország kiismerhetetlen fiainak. Mintha mindenben ott lángolt volna az a bizonyosság, mely a világon mindenütt, a legijesztőbb busó-álarcok mögött is meglátja a mosolyt, ismeretlenben a rokont, idegenben a honfitársat: ugyanonnan jöttünk, ugyanoda igyekszünk valahányan. A szeretet is onnan, abból a világból – a lelki világból való.

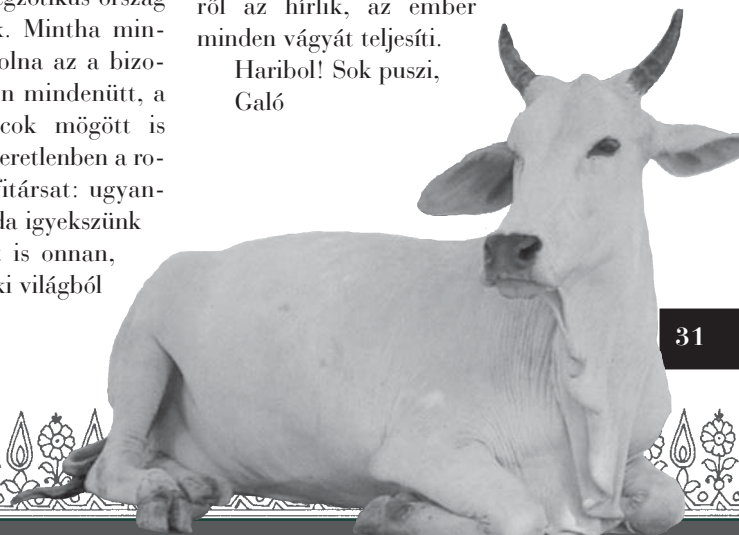

Kedves Anyukám, mostanra már kialakult egy jó napirendem: korán (hét körül) fekszem, s ha csak tehetem, korán kelek. A hajnali órákban jobban fog az agyam, tanulgatok, frogatok, különös hangokkal teli mély csönd vesz körül. Hajnali négykor már javában zsong a környék: énekesző száll innen-onnan, imafoszlányokat hoz a szél. Valahol egy lánykórus megfoghatatlan, titokzatos hangon Rādhārānī (Kṛṣṇa örök társa) nevét énekl. Mostanában hét körül vöröslök fel a nap, pont az ablakommal szemben, ahogy az íróasztalnál ülök, s fel-felpillantva végigkísérhetem felébredésének a lilából a vörösbe, a vörösből a sárgába átalakuló pályáját. Egy-két órányi hajnali munka után vizet melegítek a fürdéshez, s öt-hatrá általában mindig megfürdök. Aztán tornázok, s vagy itt, vagy a templomi *bhaktákkal* reggeli énekkel és imával folytatom a napot.

Látod, kedves Anyukám, ilyen eseménydúsán telik itt az életem. De azért ne aggódj, tanulásra is jut idő bőven. Lassan zárom is soraimat, mert este van már, késő este, és a majmok is lefeküdtek már.

Szeretettel gondolok rád innen a távoli, s mégis oly közeli Govardhanából, e kedves szent hegyecske tövéből, akiről az hírlík, az ember minden vágyát teljesíti.

Haribol! Sok puszi,
Galó

Látogatás Krisna- völgyben

*Interjú a biofarm vezetőjével,
Gaura-śakti dāśával.*

– Hogyan esett a választá-
sotok Somogyvámosra, ami-
kor a farmnak kerestetek he-
lyet?

– Sok helyen jártunk, amíg
eljutottunk ide. Itt, Vámoson, a
természeti környezet is csodálatos,
ugyanakkor az emberek is készségesen
támogattak bennünket központunk el-
indításában. Sokan nem tudtak volna
mit kezdeni a kárpótlás során visszaka-
pott földekkel, és örültek, hogy mi
hasznosítjuk azokat. A fő támogatónk
pedig a polgármester úr, Hanzel Laci
bácsi volt. Ő nagyon sokat segített ab-
ban, hogy 1993-ban megszerezhettük a
szükséges terület első nagyobb részét.
Ma már körülbelül egy százötven hek-
táros összefüggő birtok a területünk.

– Ezek szerint Laci bácsi látott
benne fantáziát, hogy pont az ő falu-
jában jöjjön létre egy ilyen központ.

– Talán az élettapasztalatából faka-
dó bölcsessége segítette abban, hogy
felismerje a kínálókozó lehetőséget, s él-
jen is vele. Somogyvámos zsákfalú volt,
egyre csökkenő népességgel. Nagyon
szeretett volna találni valamit, amivel
elkerülheti, hogy községe a számtalan,
lassan elnéptelenedő falu sorsára jus-
son. Többször találkoztunk, és a házá-

ban mint barátokat fogadott bennün-
ket. Esténként, amikor a felesége mál-
naszörpjét iszogattuk, nem mint valami
vallás képviselőivel, hanem inkább
mint az élet problémáira megoldásokat
kereső emberekkel beszélgetett velünk.
Az, hogy krisnások vagyunk, szerintem
inkább csak egy részlet volt a számára.
Nagyon emlékezetes számomra, ahogy
egyszer összefoglalta az ittlétünkhöz
való hozzáállását: „Amit egyszer valaki
itt felépít – legyen az materialista,
krisnás, vagy bármiféle fajta ember –,
azt már senki sem viheti el innen. Az
már mindig Vámosé marad.” Azt hi-
szem, ő sem gondolta még akkor, hogy
ennyi minden jön majd itt létre.

– Különleges a falutok közepén
épített templom. Mi a jelentősége
ennek az elrendezésnek?

– A tevékenységeinket Istennek,
Kṛṣṇának felajánlott áldozatként vége-
zük. Mindannyiunk életében Isten szol-
gálatára van a középpontban, mindent az
Ő örömeire csinálunk. Emberi életünk-
nek az az értelme, hogy az iránta érzett
önzetlen szeretetet kifejleszthessük. A
közösség tagjai mindennap már korán
reggel a templomban találkoznak, hogy
Kṛṣṇa szent neveit együtt énekelve di-
csőítsék az Urat.

– Külső megjelenésében a magyar
hagyományokat idézi az épület.

– A templom stílusában az indiai
művészeti elemeket és a magyar hagy-
ományokat próbáltuk harmonikusan öt-
vözní. A falak vert vályogból készültek,
és az épület, külsejét tekintve, jól bele-
illik a somogyi tájba. A belső díszítés
azonban már nagyon színes, s az indiai
művészet jegyeit hordozza. Gyakorla-
tilag az összes művészi munkát, a
festményeket és a domborműveket is
beleértve, krisna-völgyi művészek ké-
szítették. Szobrászaink jelenleg egy
életnagyságú elefántot formáznak, aki
idén ősszel fog majd „lesétálni” a mű-
vészstúdióból a recepcióhoz.

– **Amióta megnyitottátok a templomot, sok turista is ellátogat hozzátok. Hány vendéget vártok az idén?**

– Valójában már a templomnyitás előtt is jöttek hozzánk látogatók. A megnyitó napjára végül ötezren jöttek el, tavaly nyáron pedig már az ötvenezredik vendégünket köszönthettük. Az idei évben több mint húszezer látogatót várunk. Tavasszal és ősszel főleg szervezett kiránduló csoportok, nyáron pedig inkább egyéni látogatók jönnek el hozzánk.

– **A templommegnyitó volt az első nagy fesztivál Krisna-völgyben. Azóta is vannak ilyen rendezvényeitek?**

– A templomavató óta hagyományra vált az Úr Śrī Kṛṣṇa születésnapjának az ünnepe, ami Krisna-völgyi Búcsúként vált ismertté. Erre a most már kétnapos fesztiválra minden évben több ezren látogatnak el. A másik megyszerte ismert kulturális rendezvényünk az idén negyedik alkalommal megrendezett Nyári Egyetem. Erre az általában június végén zajló eseményre több száz egyetemista, főiskolai hallgató és egyéb érdeklődő jön el, hogy az ország ismert közéleti személyiségeivel

– **Hogyan nevelitek a gyereket, milyen iskolába járnak?**

– Az idén egy kisfiú és egy kislány született. Négyen járnak az óvodába, négyen pedig általános iskolások. Az iskolások magántanulóként tanulnak és év végén vizsgáznak a községi iskolában. A tanárok a nemzeti alaptanterv alapján tanítják őket, de az indiai irodalmat, történelmet, továbbá vallási hagyományainkat is megismerik. Tavaly kezdtük építeni az általános iskola épületét és szeretnénk, ha idén ősszel már ott folytatódhatna az oktatás.

– **A farm elnevezése arra is utal, hogy biogazdálkodással foglalkoztok. Hogyan művelitek a földjeiteket?**

– Ha belegondolsz, érdekes, hogy manapság egy ilyen megkülönböztető nevet kell adni valaminek, amikor éppen nem pusztítjuk a természetet. A „bio” szó ma főleg a vegyszermentes gazdálkodásra utal. Nem használunk semmiféle kemikáliát – ezáltal sem magunkat, sem a környezetünket nem mérgezzük. Többféle gabonát termesztünk, s a zöldségek terén is önellátóak vagyunk. Gyümölcsöst is telepítettünk hatszáz gyümölcsfával, amelyek jövőre válnak majd igazán termővé. Szóval igyekszünk mindent megtermelni, amire a vegetáriánus étkezésünkhöz szükség van.

– **Indiában szent állatként tisztelik a tehenet. Nektek is sok tehenetek van?**

– A tehénvédelem a Krisna-hívők egyik vallásos kötelessége. A védikus szentírások szerint anyáinknak kell tekintenünk őket, mivel az éltető tejet kapjuk tőlük. Nagyon vigyázunk rájuk, mintha a családtagjaink lennének: így boldogan legelészhetnek, mert innen soha nem kerülhetnek a vágóhídra. Most tizennégy tehenünk és tizenhárom ökrünk van. A tehenek elegendő tejet adnak a közösség ellátására, az ökrök pedig kocsikat húznak, s a szántásban, vetésben segítenek nekünk.

– **Jelenleg miből tartjátok fenn magatokat?**

– Mivel egyházi intézmény vagyunk, az adományoknak a fenntartásunkban is jelentős szerepe van. A támogatásokat a szerzeteseink által ter-

jesztett könyvek megvásárlásával vagy például adójuk 1%-ának felajánlásával juttatják el számunkra híveink, illetve a tevékenységeink iránt érdeklődők. A lehetőséget megragadva szeretnék is köszönetet mondani mindazoknak, akik adományaikkal segítettek nekünk, hogy mindazt, ami ma itt látható, létrehozhassuk. Gazdasági tevékenységet is végzünk. A turizmussal összefüggő szolgáltatásokkal (az étteremmel, a pékséggel és az ajándékbolttal) is némi bevételhez jutunk. Van egy kis műhelyünk is, ahol indiai jellegű ajándéktárgyakat készítünk. A mezőgazdaságban pedig az általunk felhasznált zöldségeken és gabonán túl eladásra is termelünk.

– **Befejezésként hadd kérdezzem meg, hogy a jövőt illetően milyen terveitek vannak? Miben szeretnétek fejlődni?**

– Fejlődni főleg a lelki életben, a Kṛṣṇa iránti szerető odaadásunkban szeretnénk. Emellett persze sok más tervünk is van. A közeljövőben egy nehéz munka vár ránk: istállónkat és raktárépületünket, mely egy baleset során leégett, sürgősen újjá kell építenünk. A környezetünket is szépíteni szeretnénk. Azt tervezzük, hogy az év végéig kilencezer fát és díszcserjét ültetünk a tavak köré és a völgybe vezető sétány mentén. Egy nagyobb szabású tervünk pedig az, hogy a tizenhat férőhelyes vendégházunkat negyven főre bővítsük, mivel látogatóink közül egyre többen szeretnének több napot is eltölteni nálunk.

Hemāngī devī dāśī

folytathasson élénk, gondolatébresztő párbeszédet.

– **Hányan éltek most itt Krisna-völgyben?**

– A százötven fős közösség nagyjából fele családos, de sokan szerzetestanulóként élnek. A közösség tagjai között vannak egyházi személyek (papok, szerzetesek), az egyház alkalmazottaként dolgozó hívők, önkéntesek, s olyanok is, akik máshol dolgoznak, illetve saját vállalkozást vezetnek.

Egy kiállítás tárgyai

Szeptember 2-ig volt látható a Néprajzi Múzeumban a „Szent idő a torlódó időben” című kiállítás. A látogatók a Kṛṣṇa-hit használati tárgyai révén bepillantást nyervehettek a hívők erkölcsrendszerébe, a védikus időfelfogásba, s arról is képet alkothattak, miként szövik át a vallási rítusok a mindennapokat. Az alábbiakban Kamarás István szociológus megnyitó beszédének részleteit közöljük, amely 2001. június 19-én hangzott el.

Kedves egybegyűlteket, vendégek, érdeklődők, kíváncsiskodók, kollégák, szakértők, hívek!

Nem vagyok néprajzos, kultúrantropológus, indológus, s a keleti valóságokkal foglalkozó tudós sem. Véletlenül keveredtem bele – később nagy öröömre – ebbe az ügybe. Az Amerikából induló új vallási mozgalmak kutatójaként találkoztam egy társasággal, amely, mint hamarosan kiderült, egy nagyon ősi vallás, egy alapvallás megújulási mozgalma.

Rögtön tisztáztam krisnás barátaimmal, hogy nem fogom őket propagálni, nem fogom őket megvédeni; meg akarom őket érteni a szociográfia, a szociológia, a szociopszichológia módszereivel, remélve, hogy akkor talán ez másoknak is sikerül majd az én segítségemmel.

Amikor elkezdtem a Kṛṣṇa-hívők kutatását, körükben elsősorban főiskolásokra, egyetemistákra, a fiatal értelmiségre számítottam, olyanokra, akik

jógáznak, természetgyógyászzal foglalkoznak, érdeklődnek a Kelet iránt, de nagy meglepetésemre egy jóval szélesebb réteggel, például drogból meggyógyult szakmunkástanulókkal is találkoztam. Jóval szélesebb társadalmi réteget ölel fel a Kṛṣṇa-hívők köre, mint egy másik, bizonyos értelemben hasonló nagy keleti vallás, a buddhizmus, melynek hazai követői inkább értelmiségiek. Amikor belevágtam a kutatásba, elsősorban az izgatott, hogy ezt a nagyon más kultúrát hogyan lehet európaira, magyarra lefordítani és itt és most hitelesen megélni.

E kiállítás több szempontból is nagyon szerencsés, s ezért nem csak a kiállítás megrendezőinek, hanem névadóinak is gratulálok. Szent idő, szent tér, szent hangulat. A kutatótól nem egyszerűen csak tárgyilagosság, hanem bizonyos mértékű módszertani materializmus is elvárható, ami azt jelenti, hogy esetenként még a nagyon pozitív érzéseit is félre kell tennie. Ez néha nagyon nehéz. Be kell vallanom, akárhol jártam a krisnások között, mindig átbillentem kicsit egy másféle létrendbe. Akárhol, akárkivel, akárhogyan találkoztam, mindig úgy éreztem, hogy átléptem egy szent térbe, egy szent kapcsolatba. A pohár tiszta víz kínálásától kezdve a szent étel fogyasztásáig, a beszélgetésekig, minden mozzanat

egy transzcendentális átlépés élményével ajándékozott meg, még akkor is, ha ez nem a templomban, hanem egy panellakásban történt. Rendkívül nehéz ezt egy ilyen kiállításon a kívülállóknak átadni. Hihetetlen nehéz feladatra vállalkozott a muzeológus, amikor a szent teret és időt profán térbe és időbe próbálta átültetni. Olyasmi megy itt végbe, mint amikor egy csodálatos, színes, egzotikus mélytengeri állatot felszínre hozunk. Mi történik vele? A földi légnyomás hatására szétpukkad, elenyészik. Ez a kockázata az ilyen kiállításnak is.

Megtekintvén, úgy érzékelem, hogy sikerült valamennyit áthozni a szent időből és a szent térből a profán időbe és térbe. Lehetőséges, hogy valamelyest már ez a múzeumi terem is megszentelődött. Így azt hiszem, a lehetetlenre vállalkozás részben sikerült.

Úgy kellene ezt a kiállítást nézni – most azokhoz szólok, akik nem ismerik ezt a világot –, mint egy nagyon gondosan elkészített meghívót, egy nagyon alaposan, szépen megírt, távolról elküldött levelet. Miután elolvastuk, elmehe-tünk megnézni az eredetit. El lehet menni Somogyvámosra, vagy akár Budapestre is a krisnások templomába. Mindenkit szívesen látnak, ezt tanúsíthatom. Nézzék meg most a meghívót, aztán folytassák útjukat!

Az édességek hazája

India – különösen Nyugat-Bengál – több ezer édesség hazája. Az indiai édességek alapanyaga általában a tej, friss gyümölcsök, gabona, csicszeriborsó- liszt és olajos magvak. A cukor helyett gyakran gurt (finomított nádcukrot) vagy jaggeryt (datolyapálma-cukrot) használnak.

Az alábbiakban egy hagyományos indiai édesség, a gulab jamun receptjét ismertetjük. Próbálja ki Ön is!

Gulab jamun Tejlabdák szirupban

1 1/4 l víz; 1 kg cukor; 1 evőkanál rózsavíz; 20 dkg tejpor; 5 dkg liszt; 1 kávéskanál szóda bikarbóna; 1/4 dl olvasztott vaj; 1 1/4 dl zsíros tej; olaj a sütéshez

A tejport, a lisztet és a szóda bikarbónát összekeverjük, belemorzsoljuk a vaját. Lassan hozzáadjuk a langyos tejet, hogy egy kemény, de gyúrható tésztát kapjunk. 15 golyót formálunk belőle a következő módon: egy golyónyi tésztát szorosan a tenyerünk közé szorítunk és körkörös mozgattatni kezdjük a tenyerünket. Az ujjainkat ne használjuk. 4-5 másodperc múlva fokozatosan engedünk a szorításon, miközben egyre gyorsabban mozgattatjuk a tenyerünket. Ha jól csináltuk, tökéletes golyót kapunk, melyen nincs repedés. Lassú tűzön melegítjük az olajat, beledobjuk a golyókat. Állandóan kevergetve, forgatva, nagyon lassú tűzön kb. 25 percig

sütjük őket. A golyók barnák lesznek és felfúvódnak. A sütés vége felé kissé nagyobbra vehetjük a lángot. Közben elkészítjük a szirupot: a vizet és a cukrot 5 percig együtt forraljuk, lehúzzuk a tűzről, és belekeverjük a rózsavízet. A golyók akkor sülték meg, ha visszaugranak eredeti formájukra, miután két ujjunk között összenyomtuk őket. Ki-

szedjük az olajból, szítán lecsurgatjuk, majd legalább 1 órára a szirupba áztatjuk őket.

Elkészítési idő: 1 1/2 – 2 óra

Krisna-völgy

Indiai Kulturális Központ és Biofarm

Az ősi indiai kultúra életre kel

építészet • szobrászat • festészet
konyhaművészet • zene • filozófia • színművészet

Idegenvezetéssel megtekinthető
indiai szentély • művészeti stúdió
fazekasműhely

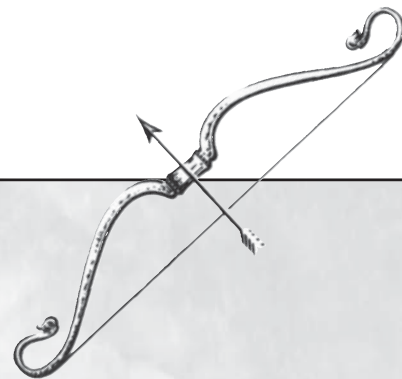
Egyéb programjaink
indiai ebéd • pantomim • színdarab • tánc
tradicionális zenei bemutató • indiai ajándékbolt

Filozófiai előadás
karma • lélekvandorlás • jóga

Krisna-völgy,
Indiai Kulturális Központ
és Biofarm
8699 Somogyvámos, Fő u. 38.
Telefon/Fax.: (85) 340-422
krisna-volgy@pamho.net

VENDÉGHÁZ
(85) 340-170, (30) 855-6318
(nyitva egész évben)

Esendő katonák

Kérem az olvasókat, ne hányják a szememre, hogy laikusként megpróbálom leírni, mit is értenek a hadászatanban esendő harcosokon. A *Śrīmad-Bhāgavatamban* (2.1.4) találkozhatunk ezzel a kifejezéssel: *sainyeṣu asatsu*. Szakértő világosított fel arról, hogy ez a kifejezés azt a régen gyakran alkalmazott hadicselt takarja, amikor a csata során az ellenség megtévesztésére szalmával kitömött bábokat állítottak csatasorba a hús-vér katonák közé. Arról nem szól a fáma, hogy mekkora sikerrel jártak azok a hadseregek, melyek ezzel a praktikával éltek, abban azonban biztosak lehetünk, hogy ha közelharcra került sor, a szalmakatonák nem tudtak társaik segítségére sietni, hazájuk védelmére kelni.

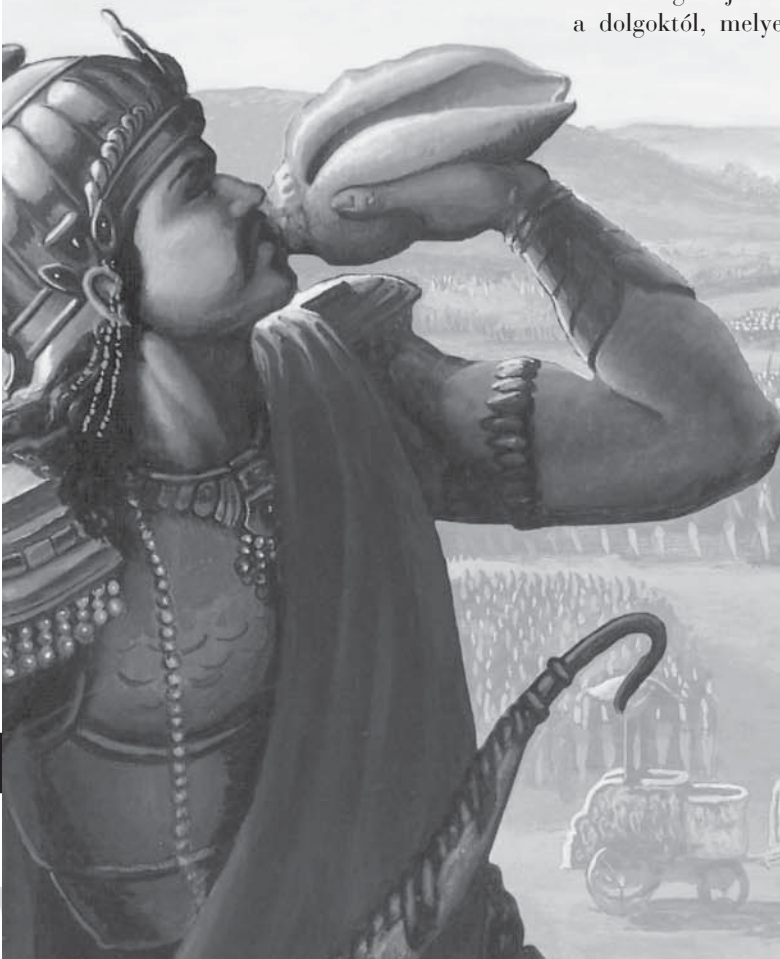
Mindannyian szeretetre, védelemre áhítozunk. Erről szól az életünk, erről énekelnek a költők. És ez így is van rendjén, hiszen ilyen a természetünk. A kérdés csupán az, hogy teljesül-e a vágyunk, vagy csak úgy hisszük: teljesült. Társakat, játszótársakat keresünk, akikkel aztán játszhatjuk a „boldog szeretőt”, színlelhetjük a sírást, cifra temetőt, élhetünk „játékban, mely valóra vált” és játszhatjuk a halált (bocsássák meg, kérem, hogy Kosztolányit szabadon idéztem).

Azt tartják, a szülői szeretet a legtisztább, hisz ez a legönzietlenebb. Meg tudjuk-e azonban adni a gyermekeinknek azt, amire szükségük van? S tudjuk-e egyáltalán, mire van szükségük, miben szenvednek hiányt? Még inkább: meg tudjuk-e védeni őket azoktól a dolgoktól, melyek fenyegetik őket,

legfőképp pedig saját maguktól? Hogy világosabbá tegyem, mire gondolok: nem egy szomorú történetet hallottunk már gyerekekről, akik nem érthették meg, hogy felnőttek legyenek, mert mindent megkaptak, amit kívántak, s mikor már maguk sem tudták, mit szeretnének, a „boldogság” legkézenfekvőbb és leggyorsabb szeréhez nyúltak. A drog azonban kegyetlen társ: a mézes-hetek után örömet nem ad már, csak szenvedést, s a hátralévő időt is egyre rövidebbre szabja.

Gondoljunk bele: nyújthat-e támaszt valaki, akinek magának is támaszra van szüksége? Természetesen nem a mindennapi segítség erejét vonom kétségbe, hiszen oly sokat jelent, ha mellettünk állnak a szeretteink, s ha szeretteink mellett állunk...; de az élet nagy játékában, térnek és időnek e beláthatatlan forgatagában, vajon nem Valaki mástól várhatnánk-e inkább a végső segítséget? Tőle, aki e játékok és törvények fölött áll, s aki jobban ismer bennünket mindenki másnál, hiszen a szívünkben is ott lakik. Istent nem sodorják el az élet hullámai, mint a családtagjainkat, a barátainkat, s mindazt a sok-sok ismerőst, akivel kapcsolatban állunk. Hiszen az idő sodra úgy vet minket ide-oda, akár a folyón hanykolódó szalmaszálakat a hullámok. „A következő hullám pedig már elválaszt bennünket. Az egyik szalmaszál erre megy, a másik arra... És máris vége” – mondja Śrīla Prabhupāda. Így vagy úgy, ezt mindannyian átértük már. Śrīla Prabhupāda jótanácsa tehát az, hogy hallgassunk Arra, akiben bízhatunk, hiszen Ő bizonyosan a javunkat akarja: Ő az, akinek kezében az életünk, esendő szalmakatoná-életünk van.

Yaśodā-mayī devī dāśī

Betekert szeretet

– avagy a valós ajándék

Utazom a vonaton,
a céloom a nyugalom.
Kezemben könyv,
s szemem a béke képétét fordítja szívemnek.
Vannak még páran a fiúkében:
a többiek merengnek,
alszanak és esznek.
Aki velem szemben ül,
tán épp egy gondolatot szül.
Havat álmodik az ablakban a tájra,
— de mind hiába várja.

Mert természete e „gyönyörű” világnak,
hogy minden nem teljesül, vagy ha mégis,
szenvedés keseríti meg habostortánkat.

Zötyög, zakatol, kattog a vonat,
míg a csillogó csomagok várják a kanyart,
hogy így keltsenek majd némi zavart.
Számítatlan páratlan meglepetés,
és sok kérésztől vacak anyag kerül ilyenkor sokba,
— de nem számít a nélkülözés,
hiszen „maga a szeretet” csücsül a dobozokba’.

Kezem közben tartja a könyvet,
Bhagavad-gītā — ajándék a szívnek.
Nálam csak ez van, egy becsomagolatlan,
sorai érnek-ragyognak agyamban.

Ezt nem kell becsavarni snájdig papírba,
díszes fóliát sem kell hozzá vennünk (a kukába)
és szaloncukor nélkül is
ünnep megkapni.
Ami ebben van, tovább él,
ha lepotyog a túlevél,
s nem kell mellé kártya,
melynek hátán
pár hetyke szó díszleg —
ézelmiünk kiáltványa.

A fa alól meredő komputeres hintaló,
a kötendő üzlethez mintázott nyakkendő,
s az extrán is gőzölgő
lyukacsos vasaló,
mind meddő próbája az észnek:
hogy egyszer a használók boldogok lesznek.

Itt van a sorokban — Maga Kṛṣṇa mondja —
ne vessük bizalmunk a halott anyagba.

*bhoktāraṁ yajña-tapasāṁ
suhṛdaṁ sarva-bhūtānāṁ*

*sarva-loka-maheśvaram
jñātvā mām śāntim ṛcchati*

„Akinék tudata Bennem merül el, s tudja, hogy Én vagyok minden áldozat és önfegyelmzés végső haszonélvezője, minden bolygó és félisten Legfelsőbb Ura, valamint az összes élőlény jóakarója és jötevője, az megszabadul az anyagi szenvedésektől, és eléri a békét.” (Bhagavad-gītā 5.29)

A lélek az ki él, s testünket mozgatja,
Isten pedig mindennek a magot adó Atyja.
Örök törvény a szolgálai sors,
ám jövőnk orra alá tört bors,
ha érzelmeink örömet keressük állandón,
s emberi létünkben nem lépünk túl
a múltón s halandón.

Isten a tulajdonosa mindennek,
— de elménk ez ellen egyre csak ágál,
mikor nevünket látjuk díszlegni
a bankszámlánk alján.
Csak a bölcs az, ki inkább odaadó tetteit gyűjti
egy lelki betétben,
s nem kívánt terhétől, karmá(já)tól
szabadul ekképpen.

Mert a szabadság mindaddig illúzió,
míg célunk csak a tv, a nagy ház, a csillogó autó.
Tiltakozunk, ha szolgálai titulátnak,
és nem vesszük észre:
szolgái lettünk már sok anyagi vágynak.

Mit ér a sok kiművelt gondolat,
mit büszke énünk gyakorta mondogat,
ha végül megint csak sóvárgunk,
majd megszületünk újra meg újra,
s miről dörén hittük, a sajátunk:
egyre csak elvész féltett gazdagságunk.

Vigasszunk hát egyedül az lehet,
ha nem magunkért tesszük a tetteket.

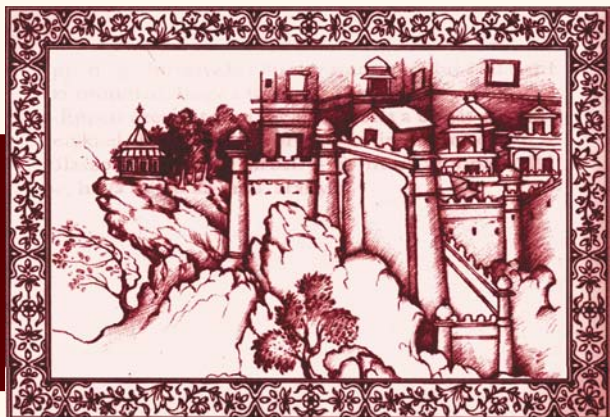
Szolgálatunkat, s javunkat adni
a Legfelsőbb Személynek:
ez a boldogság —
míg ágyra heveredő élvezése
a mulandó életnek, csak ál-öröm — kint rejt.

Az ajándékok ajándéka,
ha önös vágyainktól megválva,
s szívünkben őrizve e tudást,
megörvendeztetünk vele valaki mást.

Karácsony, s az állomás közeleg.
Talán majd megértjük, hogy
nem egy csomag, s nem egy nap a szeretet.

Ki volt Szargal Szing?

Srila Prabhupāda többször hozta fel Szargal Szing történetét a vak, értelem nélküli követés leleplezésére. Sajnálatos módon olykor a vallások hívei is pusztán megszokásból követik tradíciójukat és annak rítusait, anélkül, hogy megértenék és átéreznék annak valódi célját.

Volt egyszer egy kereskedő, aki nagyon szeretete Szargal Szinget. Amikor Szargal Szing meghalt, mély fájdalomában tükrösimára borotválta a fejét és hollőfekete gyászruhát öltött.

Másnap egy vevő sajnálkozó arccal kérdezte tőle a boltban: – Uram, hadd osztozzam a gyászodban! Mondd hát, ki halt meg?

– Szargal Szing hunyta le örökre a szemét! – hangzott a fájdalmas válasz.

A látogató nem akart tapintatlan lenni, főként pedig nem szerette volna, ha tudatlannak tartják. Nem firtatta hát, ki is volt Szargal Szing. Amint hazaért, ő is oly simára borotválta a fejét, akár egy biliárdgolyó, s koromfekete ruhába öltözött. Láta ezt néhány barátja, és ők is követték a példáját. Amikor valaki megkérdezte, miért gyászolnak, csak azt óbégatták: – Meghalt Szargal Szing! Meghalt Szargal Szing!

A király főminiszterének szemet szúrt az időközben folyamnyivá duzzadt gyászoló embertömeg. Úgy gondolta, illetlenség lenne, ha éppen ő nem öltözne feketébe, amikor az egész város gyászol.

Elkerekedett bizony a király szeme a csodálkozástól!

– Úgy látom, mindenki gyászruhát öltött. Mégis, ki halt meg? – értetlenkedett.

– Szargal Szing! – vágta rá a miniszter, s az arca szívbemarakoló fájdalmat tükrözött.

– Ki az a Szargal Szing? – csattant fel összevont szemöldökkel a király.

– Hát, nem is tudom... – motyogta tétován a miniszter.

A király ekkor parancsba adta: derítse ki, ha kedves az élete!

Elindult a miniszter, s visszafelé göngyölytve a szálakat, sorbavett mindenkit, akár láncon a sok gyöngyszemet. Minden embert végigkérdezett a városban, hogy mit tud Szargal

Szingről. De a polgárok sajnálkozva tárták szét a karjukat, s mindenki a szomszédjára hivatkozott: ő biztosan tudja majd. Így jutott el végül a miniszter a kereskedő házába.

– Szeretném tudni végre, kicsoda az a Szargal Szing? – csapott az asztalra a miniszter, aki addigra már torkig volt a titokzatos Szargal Szinggel.

– Uram, kérlek nyugodj meg! A viláért sem akarom, hogy felizgasd magad! Szargal Szing az én szeretett számam volt.

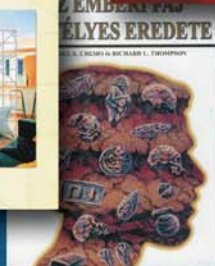
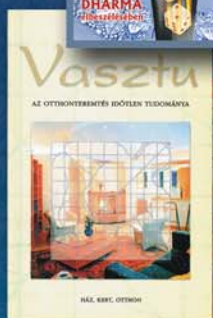
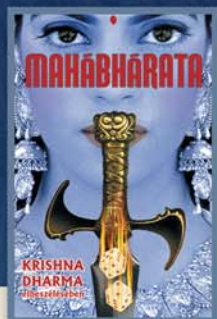
A Lál Kiadó ajánlata

Kiadványaink megrendelhetők az alábbi címen:

1286 Budapest, Pf. 18. Tel.: (30) 250-8299, (30) 228-4400, e-mail: lal@pamho.net

A könyveket postai utánvétellel küldjük ki. Az árak a postaköltséget nem tartalmazzák!

Krishna Dharma **Rāmājana**

Lenyűgözően izgalmas történet a jó és a gonosz harcáról, India ősi eposzainak egyike.

524 oldal, 2500 Ft

Michael A. Cremo **Az emberi faj rejtélyes eredete**

Egy megdöbbentő könyv, amely megváltoztathatja az ember eredetéről alkotott képünket.

350 oldal, 1340 Ft

Krishna Dharma **Mahābhārata**

A világirodalom leghosszabb eposza, amelyről ezt tartják: „Ami nem található meg ebben a könyvben, azt hiába keresnénk bárhol a világon”.

380 oldal, 2300 Ft

Gauranga Das **Vasztu**

A Vasztu a védikus építészet és térrendezés tudománya, amelyet bárki alkalmazhat saját otthona kialakításában.

176 oldal, 1450 Ft

Gauranga Das **A védikus asztrológia kézikönyve**

Az asztrológia rég elveszett titkai az ősi indiai mesterek tanításai alapján.

285 oldal, 1980 Ft

MEGJELENT!

Pratibha Ray
Áldozatra születtem
Egy királynő naplója

Könyvajánló az 5. oldalon

www.lal.hu

A Vissza Istenhez Magazin
a lélekhez szól

- mindig aktuális
- tudással teli
- öröm olvasni

és ha Ön is úgy akarja

- házhoz jön

...mert megrendelhető a következő címen:

VIM Szerkesztőség,

8699 Somogyvámos, Fő u. 38.

Tel.: (85) 340-130, (30) 374-5195

e-mail: vim@pamho.net

Öt szám előfizetési díja 10%
kedvezményel: 2500 Ft

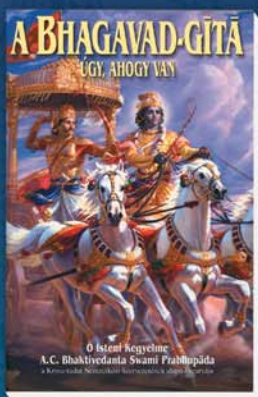
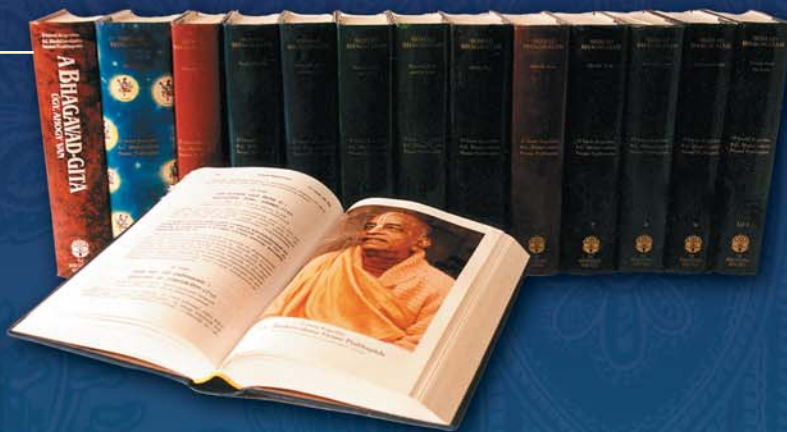

Śrīla Prabhupāda könyvei

Śrīmad-Bhāgavatam (1–10 Ének)

E tizennyolcezer versből álló monumentális alkotás, melyet „a védikus irodalom fája érett gyümölcsének„ neveznek, a védikus tudás legteljesebb és leghitelesebb magyarázata.

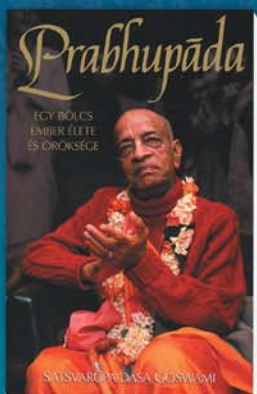
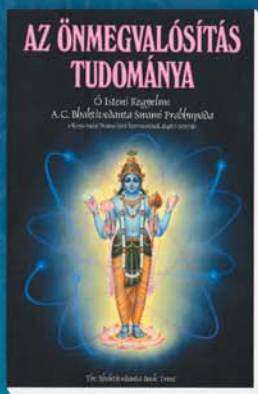
kötetenként 800–1200 oldal, kötve, színes illusztrációkkal

A Bhagavad-gītā, úgy ahogy van

A Bhagavad-gītā, melyet India lelki bölcsességének tartanak, az ember alapvető természetét, környezetét, s végül Istennel való kapcsolatát érintő rendkívül mély védikus tudományt foglalja össze.

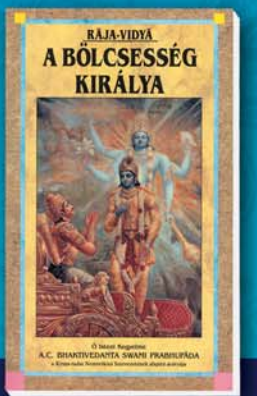
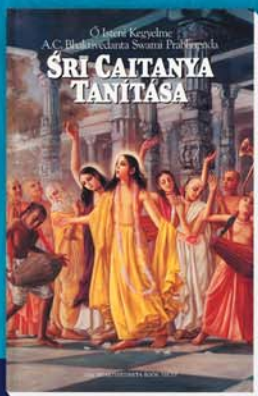
976 oldal, kötve, színes illusztrációkkal

Az odaadás nektárja

Ez a könyv teljes leírást ad a bhakti-yoga tudományáról, arról, hogy miként létesíthetünk kapcsolatot a Legfelsőbbel a transzcendentális szerető odaadáson keresztül.

550 oldal, kötve, színes illusztrációkkal

Megrendelhető még:

Az odaadás nektárja
Śrī Caitanya tanítása
Az önmegvalósítás tudománya
A tanítások nektárja
Prabhupāda élete

Fogy ár: 550 Ft

A Vissza Istenhez magazint és Śrīla Prabhupāda könyveit megrendelheti a következő címen: 8699 Somogyvámos, Fő u. 38.
Előfizetőknek a magazint 10%-os kedvezménnyel küldjük ki.